

"Kyllähän mieki tässä mielestäni varsin konkreettisenä olen."

Mr. Lordi ja Ari Koivunen myyttisinä sankareina Iltalehdessä vuosina 2006-2008

MARKO ESKOLA

Tampereen yliopisto

Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö

Musiikintutkimuksen pro gradu -tutkielma

Joulukuu 2013

Tampereen yliopisto
Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö

ESKOLA, MARKO

" Kyllähän mieki tässä mielestäni varsin konkreettisenä olen."

- Mr. Lordi ja Ari Koivunen myyttisinä sankareina Iltalehdessä vuosina 2006-2008

Musiikintutkimuksen pro gradu -tutkielma, 66 sivua
Joulukuu 2013

Tutkimus käsittelee kerronnallisuutta Iltalehden vuosina 2006-2008 julkaisemissa artikkeleissa kahdesta eri hevilaulajasta, Mr. Lordista ja Ari Koivusesta. Suhteutan artikkelit kahden eri sankarimyyttivariaation perusteella koostamaani hevisankarimyyttiin ja pyrin etsimään tämän myytin aineksia materiaalista. Lähtöoletuksenani on, että hevisankarimyytti toimii kerronnallisena genrenä. Hevisankarimyytin genrekonventiot vaikuttavat tiivistä paitsi siihen, miten kertomukset hahmottuvat artikkelien perusteella lukijoiden mielessä, myös siihen miten artikkelit kirjoitetaan.

Työ sijoittuu musiikintutkimuksen, mediatutkimuksen ja kirjallisuudentutkimuksen välimaastoon. Käytän työssä narratologisten peruskäsitteiden lisäksi genreä käsitteenä uudessa ympäristössä. Kahden vuoden ajalta läpikäymästäni laajasta artikkelimateriaalista varsinaiseen analyysiin on päätynyt Iltalehden 81 artikkelia. Tarkastelen sitä, millaisessa suhteessa materiaali on koostamaani hevisankarimyyttiin, mutta pyrin myös mahdollisuuksien mukaan analysoimaan niin kohdeartistien kuin Iltalehdenkin toimintaa mediatekstien ulkopuolella.

Tutkimuksen perusteella hevisankarimyytti on monilta osin osuva ja hedelmällinen tapa jäsentää artikkelimateriaali, mutta käsitellyn aikakauden loppupuolella se muuttuu käyttökelvottomaksi. Tutkimus antaa näin vain vähäistä näyttöä siitä, että kerronnallinen genre voisi olla toimiva käsite musiikintutkimuksen käyttöön.

Avainsanat: kerronnallisuus, genre, iltapäivälehdet, hevi, metalli, euroviisut, Idols

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	4
2. Kysymyksenasettelu ja aineisto.....	6
2.1 Kerronnallinen genre musiikintutkimuksen välineenä.....	8
2.2 Sankarimyytin muotoilua.....	10
2.2.1 Hevisankarin tarina	11
3. Aineistoanalyysi.....	13
3.1 Huomioita Mr. Lordista.....	13
3.2 Valmistava kertomus.....	14
3.3 Auttajat.....	17
3.4 Valmistava koe.....	23
3.5. Päätarina.....	27
3.6 Jumalattaren kohtaaminen.....	27
3.6.1 Johanna.....	28
3.6.2 Saara.....	30
3.7 Kohtaaminen isähahmon kanssa.....	33
3.7.1 Mr. Lordi ja linnanhera.....	34
3.7.2 Hurja oli paappani aikoinaan, hurjempi vielä tuli pojastaan.....	39
3.8 Viettelijätär.....	43
3.8.1 Sympaattinen syöppö.....	43
3.8.2 Lonkeropullon salaisuus.....	44
3.8.3 Duunarihirviö.....	48
3.8.4 Se hulivilipoika.....	49
3.9 Äärimmäinen voitto / ratkaiseva koe	51
4. Johtopäätöksiä ja pohdintaa.....	54
4.1 Hevisankari genrenä.....	54
4.2 Genre reaalityodellisuudessa.....	55
4.3 Hevisankarina Mr. Lordi.....	57
4.4 Hevisankarina Ari Koivunen.....	58
4.6 Genren merkityksestä	59
5. Lopuksi.....	61
6. Lähteet.....	62

1. Johdanto

Vuoden 2011 Kuorosota-kilpailussa toiseksi tulleen kuoron johtajana toimi Mr. Lordi, kaksimetrinen säröäänellä laulava hirviö. Kuorollaan hän laulatti pääasiassa vanhoja 80-luvun heavyrock-hittejä ja vaatetti kuoronsa teemaan sopivasti. Seurasin TV-sarjaa satunnaisen laiskasti, mutta panin silti huvittuneena merkille Mr. Lordi -hahmon saumattoman sulautumisen muiden kilpailijoiden joukkoon. TV-4 -kanavalla iltakahdeksalta esitetyssä ohjelmassa hirviö oli vain yksi tavallinen kilpailija muiden joukossa. Vielä viisi vuotta aikaisemmin, matkallaan Eurovision -laulukilpailuun, Mr. Lordin johtama Lordi-yhtye herätti suomalaisten parissa ihastuksen lisäksi myös kummastusta ja epäluuloa. Suurimmaksi osaksi nämä hahmoon liittyvät negatiiviset tunteet tosin haihtuivat, kun Lordi palasi kilpailusta voittajana.

Musiikillisesti Lordin uskaltaa koko raskaan musiikin mittakaavassa luonnehtia korkeintaan kesyhyköksi hardrockiksi, mutta yhtye on sellaisenakin yksi metalligenren näkyvimpiä edustajia suomalaisessa mediassa. Seurasin itse suomalaisen metalligenren sisältä sen 90-luvun lopulta alkanutta hivuttautumista suuren yleisön tietoisuuteen ja myyntilistoille. Tätä kehitystä siivittivät ahkerasti kesäfestivaaleja kiertäneet suomeksi laulaneet metalliyhtyeet, kuten Timo Rautiainen & Trio Niskalaukaus ja Kotiteollisuus. 2000-luvun puolella myös muutamat englanniksi laulavat yhtyeet nostivat profiiliaan mediassa saatuaan kotimaisen huomion lisäksi myös kansainvälistä menestystä. Näistä tunnetuimpina esimerkkeinä toimivat HIM, Children of Bodom ja Nightwish.

Sinänsä melko luonteva metallin suosion kasvu tuntui kuitenkin räjähtävän, kun Lordi voitti Eurovision-kilpailun (johon viittaaan jatkossa puhekielisellä versiolla Euroviisut) vuonna 2006. Media, erityisesti iltapäivälehdet, tuntui pursuavan heviotsikoita, jotka sotkivat mukaan niin koko uransa neitseellistä suomineitoimagoa edustaneen Katri Helenan kuin metallisymbolina tunnetun pirunsarvikäsimerkin heiluttelemisesta innostuneen pääministeri Matti Vanhasenkin. Metalligenren ja lööppijulkisuuden liitto tuntui tuolloin täysin uudelta ja oudolta ilmiöltä.

Hevibuumi vaikutti kuitenkin loppuvan kuin seinään kaksi vuotta myöhemmin, kun Suomen kilpailija Euroviisuissa oli metalliyhtye Teräsbetoni, joka hyvästä yrityksestä huolimatta ei yltänyt voittoon. Teräsbetonin ympärillä pyörinyt mediamylly oli varsin eloisa ennen loppukilpailua, mutta sen jälkeen kirjoittelu oli vähäistä. Pian koko metalligenre katosi niin lööppijulkisuudesta kuin muustakin valtamedian kirjoituksista kuin taikauskusta.

Alkuun tunsin epämääräistä halua pureutua metalligenreen liittyvään iltapäivälehtikirjoitteluun saadakseni kokonaiskuvan siitä, mitkä olivat kirjoittelun alkamisen ja loppumisen syitä ja seurauksia. Aihe oli aluksi tarpeettoman laaja ja kesti kauan ennen kuin löysin mieleiseni kulman. Se löytyi, kun käydessäni iltapäivälehtien nettisivuilta läpi muistini mukaan lööpeissä eniten esiintyneitä metalliartisteja tunsin kaikkien edesottamuksissa jotain valmiiksi tuttua. Ikään kuin joidenkin alusta loppuun tuntemieni, miltei kliseisten, perustarinoiden elementtejä putkahtelisi esiin metalliartistien vaiheissa. Mutta miten niin saattoi olla, kun metalliartistien julkisuus iltapäivälehdissä oli niin uusi ja ainakin itselleni ennen kokematon ilmiö? Etäisesti tuntui, että tästä artistien tarinan perimmäisestä tuttuudesta olisi mahdollista päätellä jokin syy-seuraussuhde, jonka myötä saattoi ymmärtää Mr. Lordin tien ristiriitaisesta koko kansan euroviisusankarista musiikkisävytteisen perheohjelman kilpailijaksi. Ehkä hahmon sädekehä oli hälvennyt, kun iltapäivälehtiä lukenut kansa oli lopulta jollain perusteilla osannut lokeroida tämän?

Siinä missä Mr. Lordin lokeroiminen oli hankalaa, Idols-voittaja Ari Koivusen lokeroiminen ei ollut. Metalligenren ylpeänä edustajana Idols-laulukilpailussa tunnetuksi tulleen nuorukaisen edesottamuksissa oli alusta asti sävyllistä samankaltaisuutta monen melko surullisen kohtalon kokeneen iskelmätähden elämään. Tiesin heti mistä kulmasta Koivusta olisi parasta lähestyä, ja siksi hän on toinen valintani tutkimuksen kohteeksi.

2. Kysymyksenasettelu ja aineisto

Tutkimukseni kohteena ovat iltapäivälehti Iltalehden kirjoitukset Mr. Lordista ja Ari Koivusesta niin sanotun hevibuumin aikana, vuosina 2006-2008. Tarkka kysymys on seuraava: Minkälaisia sankarimyytin aineksia Lordin ja Ari Koivusen hevibuumin aikana Iltalehden sivuille muodostuvista narratiiveista on löydettävissä?

Hevibuumi ei ole tieteellinen käsite, mutta se ohjaa kuitenkin tämän tutkimuksen aihe- ja aikavalintaa. Hevibuumin todellinen alkamisajankohta on vaikeasti määritettävissä ja termi on tunnettu mediassa jo ainakin vuosi ennen Lordin euroviisuvoittoa, mutta myös ainakin puolitoista vuotta sen jälkeen (ks. Lukkarinen 2009, 4. Tuomola 2008). Lordista kirjoitettiin kiinnostavasti jo ennen vuoden 2006 euroviisuvoittoa, mutta euroviisuvoittohetkestä asti alkuaan ristiriitaisesti vastaanotetusta hahmosta muodostui hetkeksi kiistaton kansallissankari. Toinen tarkasteluni kohde on Suomen 2007 Idols-kilpailun voittaja Ari Koivunen. Koivunen kiinnitti huomiota 2006 lopulla tapahtuneissa Idols-karsinnoissa, mutta alkoi erillisenä hahmona näkyä otsikoissa vasta vuoden 2007 maaliskuun loppukilpailujen lähestyessä.

Hevibuumin lopun ajoitan käytännössä Suomen kahta vuotta Lordia myöhemmän euroviisufinalistin, Teräsbetonin, paluuseen Belgradista toukokuussa 2008, mutta otan mukaan muutamia artikkeleja vuoden 2008 loppuun saakka. Tähän ratkaisuun päädyin, koska Ari Koivusen siirtyminen soolouraltaan metallibändi Amoralin laulajaksi marraskuussa 2008 oli minusta erinomainen päätepiste kokonaisuudelle.

Aineistonani toimii Iltalehden digitaalinen arkisto, josta olen valinnut 81 artikkelia vuosilta 2006-2008. Aluksi tarkoitukseni oli tutkia laajemmin iltapäivälehtiä, myös siis Ilta-Sanomia, mutta materiaalini rajasi lopulta pelkkään Iltalehteen se ettei Ilta-Sanomilla ollut saatavilla olevaa digitaalista arkistoa. Narratiivin tutkimisen vuoksi tarvitsin paljon materiaalia ja useamman vuoden ajanjakson lehtikirjoittelua oli resursseillani mahdotonta saada tarkastelun alle muuten kuin digimuodossa.

Valitut 81 artikkelia ovat Iltalehden digitaalisessa arkistossa tekemäni

artikkeliotsikkoihin keskittyneen vapaan seulonnan perusteella valittu edustamaan 2006-2008 -ajanjakson keskeisiä tapahtumia ja teemoja artistien uralla. Yhteensä Mr. Lordia ja Ari Koivusta käsitteleviä artikkeleita oli kyseisellä ajanjaksolla julkaistu yhteensä reilusti yli tuhat kappaletta. Käytyäni läpi kaikki otsikot saatoin määrittää itselleni artistien uran Iltalehden kirjoituksissa eniten huomiota saaneet tapahtumat ja teemat. Näitä käsittelevistä artikkeleista mielestäni keskeisimmät ovat mukana tämän tutkimuksen lähteinä.

Digimuodolla on eräs viittaamiskäytäntöön liittyvä vaikutus, josta on syytä huomauttaa. Suorissa lainauksissa on normaalisti tapana esittää sivunumero, mutta digitaalinen arkistolähteeni ilmoittaa minulle artikkelikohtaisesti vain yhden sivun. Materiaalini puitteissa en siis voi tietää tarkkaa sivunumeroa tilanteessa, jossa kyseinen artikkeli olisi lehden fyysisessä versiossa jakaantunut useammalle sivulle. Näin tarkka sivunumero voisi monessakin tapauksessa olla väärä, minkä vuoksi katsoin parhaaksi jättää sivunumerot tekstin sisäisistä lainauksista kokonaan pois.

Tutkimukseni sijoittuu musiikintutkimuksen kenttään eräänlaisena kokeellisena laajenuksena, jossa kirjallisuudentutkimuksen ja mediatutkimuksen käsitteistön avulla tarkastellaan musiikkihistoriaa ja taiteilijoita. Tällä hetkellä elämme vaihetta, jossa TV-laulukilpailut (Idols, Voice of Finland) ja artistin henkilöön keskittyvät musiikkiohjelmat (Vain elämää) ovat merkittävässä asemassa kotimaisessa musiikkituotannossa. Näitä ohjelmia leimaa tarinallisuus siinä mielessä, että kilpailijoiden ja artistien persoona ja henkilöhistoria nousevat tärkeydessä ja kiinnostavuudessa musiikin rinnalle, toisinaan sen ylikin. Musiikintutkimus on perinteisesti ajatellut genrejä musiikkigenreinä, mutta kerronnallisuuden merkityksen lisääntyessä myös musiikin alalla voi olla hedelmällistä tarkastella artistien tai yhteiden urakaaria kerronnallisten genrejen kautta.

2.1 Kerronnallinen genre musiikintutkimuksen välineenä

Kirjassaan *Iskelmäkuninkaan tuho* (2003) Marko Aho määrittelee *sortuvan iskelmäkuninkaan* kerronnallisen arkkityypin. Sortuva iskelmäkuningas on hahmo, jonka tarinankaareen voi sovittaa monia suomalaisia iskelmäartisteja. Aho on käyttänyt esimerkkeinä ja arkkityypin rakennusaineksena Olavi Virtaa, Unto Monosta, Irwin Goodmania ja Rauli 'Badding' Somerjokea. Kaikkien heidän, kuin myös lukemattomien muiden artistien, ura seuraa pääpiirteittäin ja roimasti pyöristäen kertomusta, jossa vaatimattomista oloista ponnistanut artisti päätyy erinäisten vastuksien jälkeen tähdeksi. Tähteys lieveilmiöineen kuitenkin lopulta myös tuhoaa artistin. Tuhon, julkisen nöyryytyksen ja sitä seuranneen alkoholisoitumisen ja kuoleman jälkeen sortuva iskelmäkuningas kuitenkin jää elämään legendana: myyttisenä taruna joka on suurempi kuin itse artisti koskaan eläessään oli. Aho rakentaa korpuksen, katkelmista koostuvan tarinarungon, eri artistien kertomuksista ja määrittää sille erilliset vaiheet (Aho, 2003, 112-158). Nämä vaiheet toimivat tässä tutkimuksessa oman analyysini rakenteellisena perustana.

Syvyyttä analyysiin haen Joseph Campbellin klassikkoteoksesta *The Hero with a Thousand Faces* (2004, alkup. painos 1949), jossa Campbell määrittelee *monomyytin*, arkkityyppisen sankaritarinan kulun. Monomyytti on yksi monista tavoista määritellä sankarimyytti, joka näinä päivinä on paitsi klassista narratologiaa, myös miltei populaarikulttuuriin hiljaista yleistietoutta. Ahon sortuva iskelmäkuningaskin kulkee alkuun selvästi sankarimyytin uomassa, mutta loppuratkaisut eroavat. Siinä missä monomyytin sankari selättää kohtaamansa vaikeudet ja palaa matkaltaan uudistuneena voittajana, on sortuva iskelmäkuningas käytännössä suomalainen monomyytin variaatio, jossa sankari murskautuu ratkaisevassa kokeessa ja tämän jälkeen hiljalleen uupuu matkalleen.

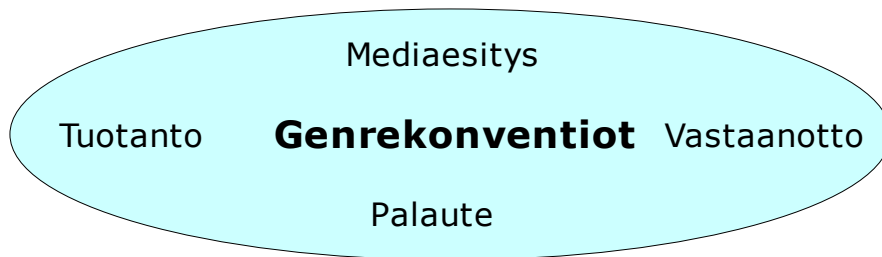
Koska analyysini kohdistuu siihen mitä Iltalehti on kirjoittanut tietyllä ajanjaksolla, on paikallaan kysyä mitä tekemistä vielä elossa olevilla ja edelleen aktiivisesti uraansa tekeillä artisteilla on monomyytin, tai erityisesti sortuvan iskelmäkuninkaan kanssa. Eikö tällainen lähestyminen edellyttäisi, että artistin tarina on jo valmis alusta loppuun?

Vastaukseni on, että sankaritarina eri muodoissaan on mahdollista ajatella kerronnallisena *genre*nä, jolloin *genre*n piirteitä on mahdollista eritellä myös katkelmista tai tarinoista jotka ovat vielä kesken.

Genre'n käsitettä meille avaa Veijo Hietala artikkelissaan *Kertovuus - todellisuutta tarinallistamassa* (2006). Hietalan mukaan kerronnallisuus on keskeinen tapa tuottaa niin tutkimuksellista historiankirjoitusta kuin massamedian eri ilmenemismuotojakin. Kerronnallisuus on yksi ihmisen keino jäsentää ympäröivää todellisuutta. Ihmismielessä kertomusmuotoa säätelevät erilaiset metakielet ja skeemat, mikä käytännössä tarkoittaa kertomusten rakentumista *genre*n, kerronnallisen lajityypin mukaisesti (emt 102). Esimerkiksi juuri sortuva iskelmäkuningas on myyttisen sankaritarinan alagenre, joka toimii paitsi menneiden tapahtumien analyysikeinona, myös potentiaalisena kerronnallisena kehyksenä uusien iskelmätähtien elämänvaiheille.

Hietala (emt 94-95) esittelee kaksi kerronnallista tasoa, *diskurssin*, jolla hän tässä tapauksessa tarkoittaa mediatekstin pintatasoa, ja *tarinan*, joka hahmottuu vastaanottajan mielessä diskurssin perusteella. Diskurssin avulla ei voi kertoa tarinaa kokonaan, mitä havainnollistaa parhaiten kolmiruutuinen sarjakuvastriippi, jonka diskurssi on kolme erillistä tuokiokuvaa. Näiden tuokiokuvien perusteella lukija luo mielessään tarinan.

Tämän tutkimuksen keskeinen lähtökohta on, että *genre* ohjaa tarinan muotoutumista diskursseista vastaanottajan mielessä. Yhtä keskeisesti *genre* myös vaikuttaa diskurssin syntyprosessii, kuten käy ilmi Juha Herkmanin teoksesta *Audiovisuaalinen mediakulttuuri* (2005, 85-156). Herkman esittelee *genre*n käsitettä Hietalan artikkelia laajemmin, vaikka painottaakin elokuvan maailmaa lähestymisessään. Silti teoksessa esitetty kaavakuva *genre*konventioista jäsentää myös iltpäivälehtien kerrontaa ja sen suhdetta paitsi todellisuuteen, myös kirjoitukseen itseensä tuotteena.

(Herkman 2005, 115)

Herkman toteaa, että genrekonventiot ovat yhteydessä mediakulttuuriin kokonaisuutena ja vaikuttavat median tuotantoon ja vastaanottoon. Genre vaikuttaa vastaanottajan tulkintaan ja odotuksiin erityisesti niin, että genre luo vastaanottajalle tiettyjä ennakkoodotuksia kerronnan kulusta. Näin esimerkiksi iskelmäkuningasgenren diskurssia mediasta seuraava vastaanottaja tietää käytännössä jo etukäteen tarinan olennaiset käänneet, mikäli osaa sijoittaa näkemänsä pohjalta tarinan oikeaan genreen. Tämä ilmiö sallii myös minun sijoittaa iskelmäkuningasgenren toistaiseksi elossa olevia artisteja. Genrekonventioihin liittyvän palautteen muodossa genrellä on myös todellisuuteen liittyvä ulottuvuus. Esimerkkinä tästä käy tilanne, jossa vastaanottajien tulkinnat mediaesityksestä muuttuvat iskelmäkuninkaan elämään konkreettisesti vaikuttavaksi palautteeksi. Näin todellisuus ja iskelmäkuninkaan elämä kietoutuvat yhteen tavalla, jonka pitäisi herättää myös moraalisia kysymyksiä median vastuusta (ks. Aho 2003, 230-237).

2.2 Sankarimyytin muotoilua

Esittelen seuraavassa Campbellin ja Ahon pohjalta kahden eri variaation perusteella rakentamani sankarimyytin kulun, jota vasten tutkimuksessani peilaan Mr. Lordin ja Ari Koivusen vaiheita Iltalehden artikkeleissa. On keskeistä muistaa etteivät artistien elämänkulut välttämättä todellisuudessa millään tapaa noudattele sankarimyyttiä, vaan muodostamani tarinarakenne liittyy vain kirjoitettuun uutisointiin.

On myös tärkeä huomata, että vaikka kertomuksista muodostuu analyysissä kronologisesti johdonmukaisia, ei alkuperäinen lehtikirjoittaminen niistä ole sellaista. Esimerkiksi tärkeää tietoa artistin aiemmista vaiheista tai lapsuudesta saadaan yleensä vasta siinä vaiheessa, kun artisti jo kiinnostaa ihmisiä niin paljon, että tämän menneisyyskin tuodaan lehtien sivuille.

Artistien tosielämän kertomukset ovat vielä tätä kirjoittaessani kesken, enkä voi perustellusti väittää sen kummemmin Mr. Lordin kuin Ari Koivusenkaan vielä saavuttaneen oman tarinansa lakipistettä. Tästä syystä en ole hyödyntänyt kummastakaan lähdennarratiivista sitä osa-aluetta, joka tapahtuu varsinaisen seikkailun lakipisteen jälkeen. Campbellin monomyytin tapauksessa jätän käsittelemättä sankarin voiton jälkeisen paluumatkan kaikkine haasteinen (ks. Campbell 2004, 179-233) ja Ahon sortuvan iskelmäkuninkaan kuoleman jälkeisen legendaksi päätyminen (ks. Aho 2003, 142-157).

Koska monomyytin ja sortuvan iskelmäkuninkaan hybridinä syntyvä narratiivi ei ole yksi yhteen monomyytti tai sortuva iskelmäkuningas, se tarvitsee analyysia varten nimen. Kutsun Iltalehden sivuilla seikkailevaa metallimusiikkigenreä edustavaa artistia tämän tutkimuksen puitteissa *hevisankariksi*, silläkin uhalla että tekstin sävy saattaa hetkittäin sen seurauksena tuntua tarpeettomankin kepeältä.

2.2.1 Hevisankarin tarina

Valmistava kertomus on tarinan alkuvaihe, jossa hevisankari viettää melko tavallisen lapsuuden. Joitain merkkejä tulevasta suuruudesta saattaa ehkä olla havaittavissa.

Tietyissä vaiheissa hevisankari kohtaa *lähettäjän*, joka *alkusopimuksessa* kiteyttää tämän sankaruuden tavoitteet ja sysää hevisankarin matkalle kohti suuruutta ja seikkailua. Hevisankari saattaa aluksi olla vastentahtoinen, mutta toteaa lopulta kohtalonsa väistämättömäksi.

Kun hevisankari lähtee matkalleen, hän kohtaa yhden tai useamman *auttajan*, ystävällisen avustavan hahmon, joilta saa neuvoja tai taikaesineitä matkansa avuksi.

Valmistava kertomus huipentuu *valmistavaan kokeeseen*, jossa hevisankari kulkee enemmän tai vähemmän vertauskuvallisen portin läpi normaalista elämästä varsinaiseen seikkailuun ja joutuu prosessissa kohtaamaan ja selättämään voimat jotka vartioivat tätä porttia.

Hevisankarin selvittyä valmistavasta kokeesta siirrytään *päätarinaan*, jossa hevisankari etenee päämääriään toteuttaen, mutta kohtaa erilaisia vaiheita ja vastuksia. Tässä kohden monomyytti ja sortuva iskelmäkuningas ajautuvat narratiiveina hieman erilleen, joten käsittelen monomyyttiä päälinjana ja sortuvaa iskelmäkuningasta tämän variaationa. Sortuvan iskelmäkuninkaan tarinavariaatiossa sankarin tarinan vastukset ovat yksinkertaistettuna perhe-elämän hankaluus, päihteet ja vallitsevan yhteiskunnan vastakkaiset arvot. Monomyytissä taas kuvataan useita erilaisia vaiheita, joista olen valinnut sopivimmat ja mielestäni vähiten tulkinnallisia vapauksia vaativat.

Hevisankari kohtaa *jumalattaren*, elämässään keskeisen naishahmon, joka yleensä on myös tämän rakastettu. Sortuva iskelmäkuningas -variaatiossa hevisankari valitsee oman tiensä kulkemisen yksin jumalattaren seuran ja avun sijasta, eivätkä seuraukset välttämättä ole mukavaa katsottavaa.

Hevisankari käy taistelu erilaisia fyysisiä tai henkisiä houkutusia vastaan, jotka edustavat ns. lihallista maailmaa korkeamman voiton sijaan. Näille houkutuksille on rajana vain mielikuvitus, mutta hevisankarilla ne tapaavat pyöriä rahan, seksin, egon, vallan ja päihteiden ympärillä.

Hevisankari taistelee jotain sellaista vastaan, jolla on sankaria kohtaan suurin valta tämän elämässä. Monomyytissä tämä vaihe kuvataan symbolisesti *isähahmon* kohtaamisena

Päätarina huipentuu hevisankarin *äärimmäiseen voittoon*, tilanteeseen jossa tämä saavuttaa sen mihin on pyrkinyt. Sortuva iskelmäkuningas -variaatiossa hevisankarin alun menestys kääntyy epäonnistuneen *ratkaisevan kokeen* jälkeen tappioksi ja hevisankarin menestyksen hiipumisen myötä tämän elämä päättyy lopulta traagisesti.

3. Aineistoanalyysi

3.1 Huomioita Mr. Lordista

Koska Lordi-yhtye saattaa mennä hämmentävästi sekaisin laulajansa Mr. Lordin kanssa, tullaan tekstissä aina viittaamaan yhtyeeseen Lordina ja yhtyeen laulajaan Mr. Lordina, tai tämän siviiliniimellä Tomi Putaansuu. Näin toimi pääosin myös Iltalehti. Mr Lordi on ennen ja jälkeen Ateenan Euroviisukarsintojen selkeästi yhtyeen johtaja ja näkyvin edustaja mediassa. Vain välittömästi viisuvoiton jälkeen Iltalehti käsittelee yhtyettä hetken pikemminkin kollektiivina.

Kolmijako Lordi - Mr. Lordi - Tomi Putaansuu vaatii silti jonkinlaista yksinkertaistusta siinä mielessä, että on päätettävä mikä osuus tästä kokonaisuudesta on käsittelemäni sankari. Avaimen tähän tarjoaa Euroviisujen Suomen karsintavaiheen finaalin aikainen artikkeli, jossa jakoa avataan. Tässä kohtaa tosin Mr. Lordi -nimi ei vielä ollut vakiintunut Iltalehdessä erottamaan Putaansuuta yhtyeestään.

Rankan mielikuvitushahmon sisältä löytyy leppoisa mies.

Lordi on todellisuuteen siirretty Tomi Putaansuun satu, joka on pyörinyt miehen päässä erilaisina versioina jo nassikasta lähtien. Nimi Lordi tulee Putaansuun kaverin äidiltä, joka nimesi Tomin Lordiksi reilut 15 vuotta sitten. Lordi-yhteyksissä Tomi ei ole esiintynyt omalla naamallaan julkisuudessa kertaakaan.

- Lordi on hahmo, joka elää vain silloin, kun sen puvun laittaa päälle. Se on eri tyyppi kuin siviiliminäni. Lordi ei käy kaupassa ostamassa maitoa tai käyttä koiria ulkona. Tomi tekee sen, Putaansuu kuvailee.

(Hyttinen, Mies Lordin maskin takaa. IL 10.3.2006)

Mr. Lordi on siis Putaansuun roolihahmo, jonka hän itse tietoisesti pitää omasta persoonastaan erillisenä. Vaikka niin Iltalehti kuin Putaansuukin itsekin tekevät monesti selkeän eron Tomin ja Mr. Lordin välillä, vaikuttaa lukijan silmään helposti siltä ettei sinänsä pelottavan näköisellä Mr. Lordilla erillisenä hahmona ole mitään tunnistettavia luonteenpiirteitä, joista Tomi voisi ylipäänsä erota. Käsittelemäni aikakauden teksteissä Mr. Lordi on kuitenkin hahmona sekoitus fiktiivistä hirviötä, jolla on Putaansuun faktinen historia. Kun Mr. Lordia ei todellisuudessa ole olemassa, on analyysini hevisankari Tomi Putaansuun ja Mr. Lordin hybridi, johon kuitenkin pääasiassa viittaa Mr. Lordina.

3.2 Valmistava kertomus

Syitä siihen, mikä sai Lordin osallistumaan Euroviisuihin, ei jostain syystä kysytä Putaansuulta. Miehen polun voi kuitenkin ajatella kulkeneen johdonmukaista reittiä kohti Ateenan euroviisufinaalia. Jo lapsesta asti Putaansuun mielessä kytynyt Mr. Lordi-hahmo, kuvataiteellinen lahjakkuus, opinnot Tornion taiteen ja viestinnän oppilaitoksessa, työ tehostemaskien ja kuvakäsikirjoitusten parissa, sekä keskeisimpänä intohimoinen KISS-fanius, ovat kaikki olennaisia rakennuspalikoita Lordi-yhtyeelle (ks Hyttinen, IL 10.3.2006). KISS-yhtyeen maskeeratut rokkarit tekivät nuoreen Putaansuuhun pitkälle ulottuvan vaikutuksen tämän ollessa vielä pieni poika, mutta kotiolot eivät muutoin olleet musikaaliset. Niin monien muiden pienten lasten tavoin hänen ensimmäiset soittimensa olivat tyhjät kurkkupurkit ja ilmakitara. (Jokinen, IL 11.3.2006)

32-vuotias Putaansuu löysi oman juttunsa nuorena: visuaalisesti lahjakas nuorimies kuunteli heviyhtye Kissiä jo alaluokilla. Musiikki vei mukanaan,

ja omia kappaleita alkoi syntyä 1990-luvun alussa.

Soittipa Putaansuu kokoonpanoissakin: yksi kantoi nimeä Wanda Whips Wall Street. Musiikin, ja ennen kaikkea Kissin parista, löytyi myös into hirviöihin.

- Tomilla on ollut tämä oma juttu jo niin kauan. Hirviöjuttu on ollut aina hänelle kristallinkirkas, kuvailee ystävä, ohjaaja Lauri Haukkamaa, joka tutustui Tomiin 1980-luvun lopulla Lapissa oman videoharrastuksensa kautta.

(Halminen, IL 13.3.2006.)

Ahon (2003, 118-120) mukaan valmistavaan kertomukseen liittyy usein alkusopimus, jossa "lähettäjä antaa subjektille kehotuksen ja rohkaisun siirtyä muusiikin uralle, tarkentaa tämän tavoitteen ja varustaa tämän kyvyillä ja motivaatiolla tehtävän suorittamista varten". Subjektilla Aho viittaa lainauksessa tarinan sankariin. Lähettäjä taas on Putaansuun tapauksessa selvästi KISS -yhtye, vaikka Ahon esimerkeissä kyseessä on yleensä yksittäinen henkilö, kuten levy mogul jolla on myös henkilökohtainen artistiin liittyvä agenda. KISS kuitenkin täyttää Putaansuun elämässä lähettäjän määritelmän (emt. 101), joka on olla sankarin tavoitteen määrittäjä. Yhtyeessä tiivistyvät monet niistä teemoista, jotka tulevat olemaan Putaansuun elämässä keskeisiä: rockmusiikki, maskeeraus, sekä shokkirokkiin olennaisesti kuuluvat kauhuelementit.

TOMILTA ei sellaista vihkoa löytynyt, missä marginaalissa ei olisi löytynyt Kiss-yhtyeestä piirrettyä kuvaa tai jotain muuta örkkiä, Mister Lordin vanha opettaja Matti Nortamo kertoo.

Nortamo opetti Tomi Putaansuuta kolmannelta kuudennelle luokalla Syväsenvaaran ala-asteella silloisessa Rovaniemen maalaiskunnassa. Vuosina 1893-87 Putaansuun omat monsterit olivat vasta paperilla, eivätkä vielä vaikuttaneet tulevan hirviön ulkonäköön. Koulupojan pukeutumisen pyhä kirja oli omien örkkien sijaan Kiss-yhtye, jonka pauloissa kaikki Putaansuun luokan pojat olivat.

- Tomilla oli Kiss-paita usein päällä. Lisäksi hän käytti hanskoja, joista oli sormet leikattu pois. Hänen piti aina olla viimeisen päälle samanlainen kuin idolinsa.

(Opettaja: Tomi piirteli örkkejä jo koulussa. IL 22.5.2006)

Lapsesta asti KISS -yhtyeen lähettämänä vaeltaneen hevisankarin tilanne kuitenkin muuttuu ratkaisevasti Lordin voittaessa Suomen euroviisukarsinnat. (ks. Jokinen. Lordi jyräsi kaikki. IL 11.3.2006). Tällöin alkuperäisen lähettäjän rinnalle Putaansuun elämässä nousee myös toinen lähettäjä: Lordin finaaliin äänestänyt Suomen kansa. Kun mies jatkaa omassa mielessään lapsesta asti kulkemaansa polkua, syntyy hevisankarin ja uuden lähettäjän välille hienoisia ristiriitoja, joihin palataan tulevassa.

Ari Koivusen varhaishistoria on Putaansuun alkutaivalta tavanomaisempi kertomus. Koivunen on avioeroperheen lapsi, jonka isä on ajanut kotoa pois tämän täytettyä 18 vuotta. Asiaa käsittelevän artikkelin otsikossa pedattu "rankka elämä" paljastuu kuitenkin lopulta melko tavanomaiseksi, kuten sankarin varhaishistoria Ahon (2003, 115-116) mukaan yleensä on.

- Ruokaa on kuitenkin aina ollut ja katto pään päällä.

Arin vanhemmat ovat tahoillaan jo uusissa liitoissa ja heillä on kaksi lasta kummallakin.

- Mulla on ollut elämässä kaksi isähahmoa ja tukijaa Reijo "Retsi" Rantalainen ja Jaakko Vitikainen, joka tosin menehtyi sydämiin parisen vuotta sitten. Sekin oli kova pala Ari kertoo.

- Elämässä lohtua ja iloa ovat aina tuoneet musiikki ja kaverit. Nyt asun kissan kanssa Lahdessa. Nykyään on hyvät välit myös isään ja saan kannustusta, Ari kertoo.

(Jokinen, Idols-suosikin rankka elämä. IL 10.2.2007)

Koivunen itse kertoo myöhemmässä haastattelussa myös olleensa yläasteen tarkkailuluokalla, mutta haastattelun julkaiseminen sijoittuu juuri finaalin alle ja artikkeli pyrkii luultavasti siksi pitäytymään neutraalissa tai jopa positiivisessa sävyssä. Samassa haastattelussa käy ilmi, ettei Koivunen sentään päätenyt kadulle asumaan tultuaan isänsä karkottamaksi.

Arin vilkkaus vei pojan kuudennella tarkkailuluokalle, jossa hän oli peruskoulun loppuun saakka.

- Kuraattorien ja opettajien mielestä en pärjännyt isossa luokassa. Lopulta ratkaisu olikin hyvä, Ari toteaa.

[...]

- Kun faja heitti minut pihalle kotoa, mummo soitti ja sanoi, että voin tulla asumaan hänen luokseen Lahteen, jos minulla ei ole muuta paikkaa.

(Talmén, Nina. Tällainen oli Arin lapsuus. IL 5.4.2007)

Putausuun, sen kummemmin kuin Koivusenkaan, tapauksessa ei tapahdu epäröintiä tai lähettäjän kutsusta kieltäytymistä, jollaisen Campbell (2004, 54-63) esittää yleensä kuuluvan sankarin kertomukseen. Putausuun tie vaikuttaa olleen lapsesta asti valittu. Koivusen tarinasta taas on löydettävissä pieni kieltäytymisen vivahde, joka ei kuitenkaan missään vaiheessa nouse niin merkittäväksi, että se määrittäisi tarinan kulkua. Koivusen syitä osallistua Idols-kisaan ei ruodita Iltalehdessä, joten alkusopimus ja Koivusen motiivit sankarin matkalle lähtöön jäävät pohjimmiltaan epäselviksi, ja niitä voi vain arvailla. Vinkkejä saa esimerkiksi siitä, kuinka Koivunen kommentoi suhdettaan Idols-tuomari Jone Nikulaan:

Netissä on muuten väitetty, että olen Jonen pikkuveli ja pärjään sen takia. Oikeasti törmäsin Joneen aikoinaan jossakin karaokekisassa. Hän kannusti minua osallistumaan Idolsiin, minä taisin näyttää hänelle keskisormea.

(Hannikainen, Rankat kokemukset yhdistävä. IL 16.2.2007)

3.3 Auttajat

Niille sankareille, jotka eivät kieltäydy lähettäjän kutsusta ilmestyy Campbellin (2004, 63-71) mukaan pian yliluonnollinen auttaja. Vanhoissa myyteissä tämä tapaa olla iäkäs, usein pienikokoinen nais- tai mieshahmo. Yliluonnollisten auttajien tehtävä on tarjota sankarille apukeinoja päämääränsä saavuttamiseen. Näitä apukeinoja voivat olla esimerkiksi taikaesineet, jotka auttavat taistelussa vihollista vastaan. Ahon (2003, 117) versio sankarin auttajasta on maanläheisempi. Sortuvan iskelmäkuninkaan

kertomuksessa auttajat ovat sankaria itseään vahvempia "aseenkantajia", jotka kulkevat sankarin mukana hetken tai joissain tapauksessa pidemmänkin matkaa. Näiden auttajien ilmestyminen ei edellytä lähettäjän kutsun vastaanottamista, vaan nämä saattavat olla mukana jo sankarin lapsuudessa tai nuoruudessa.

Put aansuulle voimakkaita auttajia tai tukijoita ilmestyy monia, kun tämä päättyy Suomen euroviisuehdokkaaksi. Osa näistä on yksittäisiä henkilöitä tai hahmoja. Taloudellisesti tärkeimpinä Tuska-, sekä Sauna Open Air -festivaalien organisaatiot ilmoittautuivat 10 000 eurolla avuksi, kun Lordin pyrotekniikka Ateenan finaalissa oli käydä liian kalliiksi ja Yleisradio harkitsi Suomen vetäytymistä kilpailusta. Yleisradio on tilanteessa toki myös Lordin tukena, mutta tämän voi ajatella olevan sen tehtävä jo lähtökohtaisesti, siinä missä festivaaliorganisaatiot astuvat tueksi yllättäen silloin, kun sankari tarvitsee pyroteknisiä taikaesineitä.

Helsinkiläinen Tuska Open Air -metallimusiikkifestivaali tukee Lordin kalliiksi hinnoiteltua euroviisushowta taloudellisesti. Tuska sitoutuu maksamaan pyrotekniikkalaskusta ensimmäiset 5 000 euroa ja haastaa samalla muut musiikkikentän toimijat mukaan talkoisiin.

[...]

Tuskan mukaan pyrotekniikka on elimellinen osa Lordin esitystä, eikä ilman kunnan pommeja esiintymisessä ole järkeä. Euroviisujen tulitekniikasta vastaava yhtiö on hinnoitellut Lordin erikoistehosteet moninkertaiseksi suomalaisten ammattilaisten arvioihin verrattuna.

Yleisradio on tehnyt Euroopan yleisradioliitolle (EBU) virallisen protestin Lordin tulitekniikan kalliista hinnoittelusta. Jos asia ei järjesty, uhkaa Suomi harkita vakavasti jättäytymistä pois koko laulukilpailusta.

(Meriluoto, Lordi euroviisuihin KANSANLIIKKEELLÄ. IL 28.4.2006)

Helsinkiläistynyt Put aansuu identifioituu yhä vahvasti kotikaupunkiinsa Rovaniemeen, ja yhdeksi, jos lähinnä moraaliseksi, auttajaksi nousee ennen finaalia Lapin maaherra Hannele Pokka. Pokka nostaa esiin Lordin mahdollisuudet turismin edesauttamisessa ja suhtautuu hirviöhahmoon fiktion kautta.

Lapin maaherra Hannele Pokka lupaa tukea Lordin aikeita tehdä pr-työtä Lapille.

- Hieno idea. Minulla ei ole maaherrana euroja, mutta eiköhän Lapin matkailuorganisaatiosta löydy rahallista tukea, että saadaan Lappi näkyville euroviisuissa. Pitää heti miettiä, mitä voimme tehdä, Pokka innostuu.

(Jokinen, Hannele Pokka tukee Lordia, IL 13.3.2006)

- Haluan edistää kaikkea moni-ilmeistä kulttuuria, jota Lapista tulee. Lordi sopii erinomaisesti lappilaiseen perinne- ja tarinamaailmaan. Tuskin koskaan Suomen euroviisuedustaja on herättänyt yhtä paljon puhetta kuin Lordi. Tänä vuonna minäkin katson kisat, maaherra lupaa.

(Seppälä, Vanhat kamut. IL, 15.4.2006)

Samoissa yhteyksissä maaherra Pokan kanssa kohdataan Mr. Lordin auttajana Campbellin monomyytin iäkäs yliluonnollinen mieshahmo, jonka personifikaatio on itse Joulupukki. Mr. Lordi vierailee pukin pajassa ja myöhemmin Iltalehti julkaisee myös Joulupukin Mr. Lordille lähettämän veljellisen kannustavan kirjeen (ks. >Läh: Joulupukki >Vast.ott: Lordi, IL 27.5.2006).

Lordi palasi lapsuutensa maisemiin Rovaniemelle. Siellä joulupukki ja Lapin maaherrakin tietävät, kuka voittaa euroviisut.

[...]

Kotiseutukierros jatkuu joulupukin pajaan. Lordi ja Joulupukki kunnioittavat tosiaan vilpittömästi. Heitä naurattaa väite, että he olisivat fiktiivisiä hahmoja.

- Kyllähän mieki tässä mielestäni varsin konkreettisena olen, Lordi huokaa.

- Faktillisia met olema. Johan lapsetki sen tietävät, Joulupukki nauraa

Joulupukista olisi veikeää lähteä Ateenaan katselemaan Lordin menestystä, mutta kiireet pitävät hänet jännäämässä kotosalla. Tontut kuitenkin tiirailevat euroviisupaikalla, ja Lordi on Korvatunturin peikko-osaston ehdoton suosikki.

(Seppälä, Vanhat kamut. IL, 15.4.2006)

Vaikka Mr. Lordin ja Joulupukin toveruus on sinällään melko humoristista uutisointia, oli Mr. Lordin rinnastaminen ja yhdistäminen tähän tunnettuun hyväntahtoiseen suomalaiseen satuhahmoon melko varmasti myös todellisuudessa merkityksellistä. Lordi kauhutematiikkoineen ei suinkaan miellyttänyt kaikkia suomalaisia, ulkomaalaisista puhumattakaan. Hieman aiemmin Iltalehti uutisoi useiden suomalaisten pappien vastustavan Lordin esiintymistä, koska yhtyeen esitys oli heidän mielestään kristillisten arvojen vastainen.

Lapuan Tuomioseurakunnan pastori Matti Kristola sanoo suoraan, ettei Lordin kuuluisi edustaa evankelisluterilaista kansaa.

- Kyllä minun henkilökohtainen mielipiteeni on, ettei se musiikki edusta perinteisiä kristillisiä arvoja. Tässä musiikissa niitä ajatuksia löydetään enemmän syvyydestä ja pimeydestä, Kristola toteaa.

(Nieminen & Jussila, Papit vastustavat Lordin esiintymistä . IL 3.4.2006)

Putaus oli jo aiemmin useaan otteeseen saanut selventää Lordin väitettyjä saatananpalvontayhteyksiä vääräksi (ks. esim. Hyttinen, IL 18.3.2006, Jokinen, IL 13.3.2006). Pieni meteli oli noussut myös Kyproksen virallisen TV-yhtiön Kypros Broadcasting Companyn päätöksestä jättää Lordin viisupromootiovideo näyttämättä, koska se oli yhtiön mielestä "uskontoa rienaava ja lapsille sopimaton". (Jokinen, IL 31.3.2006). Vaikka TV-yhtiö pyörsi sittemmin päätöksensä (Jokinen, Lordin tv-video sittenkin ruutuun. 1.4.2006), oli tämäkin pieni "viisukriisi" uutisoituna omiaan herättämään Lordiin kohdistuvaa epäluuloa.

Kun Mr. Lordi sitten huhtikuun puolella välissä esiintyi veljellisissä tunnelmissa myös pappien hyväksymän Joulupukin kanssa, täytti Joulupukki monella tapaa yliluonnollisen auttajan tehtävänsä. Joulupukin Mr. Lordille antama kuvainnollinen taikaesine oli talismaani, joka assosioi hirviön mediassa hyväntahtoisena olennon ystäväksi sadun maailmaan. Kuinka kukaan olisi voinut kasvojaan menettämättä vastustaa kovaäänisesti moista fiktiivistä hahmoa, joka sattui vielä olemaan Joulupukin hyvä toveri?

Ari Koivusen matkalle saapuu myös potentiaalinen korkean profiilin vanha

miespuolinen auttaja. Idols-kilpailun vierailevaksi tuomariksi kutsuttu rokkarilegenda Remu Aaltonen jättää valitettavasti auttajapotentiaalinsa lunastamatta, kun yhteistä säveltä, tai pikemminkin viestintäväylää, ei Koivusen kanssa löydy.

- Mitä se mua rupeaa mollaamaan? Oikea juntti. Minähän kehuin sitä jätkää, Remu Aaltonen hämmästelee Idols-finalisti Ari Koivusen laukomia kommentteja.

22-vuotias Koivunen lyttäsi pitkän rockuran tehneen Remu Aaltosen laulu- ja soittotaidot torstai-illan finaalilähetyksessä. Koivusen arvion mukaan 59-vuotias Aaltonen on kova jätkä, joka ei kuitenkaan osaa laulaa tai soittaa rumpuja.

[...]

Kovassa kuumeessa esityksiä arvioinut Aaltonen pelkää, että Koivunen käsitti hänen kehunsa väärin ja otti itseensä.

- Sanoin, että hänellä täytyy olla isot munat, jos on sellainen ääni. Hänen täytyy olla vähän yksinkertainen, jos otti sen haukuiksi.

(Talja, Päivi. Remu raivostui hevi-Arille. IL 17.03.2007)

Vähemmän yliluonnollista käppänää muistuttavat auttajat on silti Koivusellakin. Lahtelaisen Royal Tramps -orkesterin edesmennyt laulaja Jaakko Vitikainen esiintyy Koivusen omissa puheissa tämän mentorina ja isällisenä taustavaikuttajana, jollaisen sortuva iskelmäkuningas saattaisi nuoruudessaan hyvinkin kohdata. Koivunen kertoo aikanaan oivaltaneensa omat laulukykinsä juuri Vitikaisen avustuksella (Hannikainen, Rankat kokemukset yhdistävät. IL 16.2.2007 ja Jokinen, Idols-suosikin rankka elämä. IL 10.2.2007).

Koivusen joutuessa julkiryöpytyksen kohteeksi viikkoa Remu Aaltosen kohtaamisen jälkeen hänen moraaliseksi tuekseen löytyi Idols-bändijohtaja Leri Leskinen, monessa liemessä keitetty ammattimuusikko.

Tuomariston puheenjohtaja Asko Kallonen syytti hevimiestä ylimielisestä asenteesta.

- Sä alat kuittailla tuomaristolle tai kuittailet Remulle (Aaltoselle). Sä et tee sitä mitä pitäisi, eli tätä showta, Kallonen jylisi.

Finaalilähetysten jälkeen Kallonen totesi Iltalehdelle, että Arin lahjat saattavat mennä hukkaan.

- Ari on kaikista ylimielisin, mitä tässä skabassa on ollut. Se saattaa luoda tilanteen, jossa ihmiset alkavat vihata sitä.

(Latvala & Talmén. Tuomarit haukkuivat Arin! IL 23.3.2007)

- Ariko ylimielinen? Ei pidä paikkaansa. Pikkasen on ärsyttänyt Arin puolesta se kirjoittelu, Leri sanoo.

- Ari on muusikko ja se muusikkoläppä on nyt otettu liian kirjaimellisesti. Oikeasti Ari on mitä lempein jäbä, mahtava tyyppi kaikin puolin. Hän tekee työtään nöyrällä asenteella. Ari osaa biisit kun hän tulee harjoituksiin. Mulla on sydän sen pojan puolella. Hän on luonnonlahjakkuus, enkä ole urani varrella koskaan kohdannut vastaavaa.

Kolmas Idols-kausi on ollut poikkeuksellisen mielenkiintoinen ja värikäs, jopa Lerinkin mielestä, vaikka hän on ollut mukana myös kahdella edellisellä kaudella. Leri on arvostettu huippuammattilainen, joka on tehnyt paljon musiikkia muun muassa Samuli Edelmannille.

(Hannikainen, Ari on nöyrä ja lempeä. IL 29.3.2007)

Leskinen nostaa Koivusen kommentillaan eri kategoriaan kuin muut kilpailijat. Ari on "muusikko", ei siis kuka tahansa tavallinen laulukilpailun osanottaja. Leskisen auttajan talismaani Koivuselle on juuri tämä muusikon leima, jolla Koivunen nousee muiden kilpailijoiden, tavallisten laulajien, joukosta Leskisen kaltaisen "huippuammattilaisen" rinnalle. Muusikon leima sallii erityisoikeuden itsevarmaan, joskus ylimieliseksikin tulkittavaan, käytökseen, mutta erityisesti se nostaa Koivusen uskottavuutta suhteessa muihin kilpailijoihin. Oikeaan muusikkoon rinnastettuna Koivusen kanssakilpailijat on nyt mahdollista nähdä jopa hupsuina onnenonkijoina.

3.4 Valmistava koe

Valmistavassa kokeessa sankari, Ahon (2003, 120) mukaan, "todistaa kykynsä sekä itselleen että muille ja avaa itsellensä näin tien tarinassa eteenpäin, pääsyn suorittamaan ratkaisevaa koetta". Sortuvan iskelmäkuninkaan tarinassa valmistava koe on yleensä sinänsä artistin kokonaisuuraan suhteutettuna vähäpätöinen, mutta kuitenkin artistin sankaritarinan suunnan olennaisesti määrittävä hetki, kuten ensimmäinen äänitteen tekeminen, tai jopa ensimmäinen todella onnistunut esiintyminen. Sortuvalle iskelmäkuninkaalle valmistava koe on siis tilanne, jossa tämä vakiinnuttaa kutsumuksensa ja löytää uskon omiin kykyihinsä. Campbell (2004, 72-82) taas asettaa tähän kohtaan monomyytin sankarin narratiivia ensimmäisen kynnyksen ylittämisen, jossa sankari poistuu tutusta elinpiiristään ja ympäristöstään seikkailun vieraaseen maailmaan. Seikkailun maailmaan siirtymisen yhteydessä sankarin on kohdattava portinvartija, joka usein esiintyy myyttisen pedon hahmossa.

Hevisankarin tarinassa on tässä kohtaa mittakaavaero suhteessa lähdemateriaalin sankaritarinoihin, joissa valmistava koe on kokonaisen tarinan kannalta melko pienessä osassa. Niin Mr. Lordin kuin Ari Koivusenkin tapauksessa tämä valmistava koe on todennäköisesti jo molempien urien medianäkyvin vaihe ja suurin yksittäinen voitto. Samalla se on kuitenkin vasta lähtökohta potentiaaliselle suuruudelle artistina. Niin Lordin Ateenan euroviisufinaali kuin Koivusen Idols-finaalikin ovat kuitenkin tilanteita, joissa nämä artistit todistavat kykynsä maailmalle ja tähteyden aikaisemmin vieras maailma aukeaa heille. Huolimatta esimerkiksi Mr. Lordin elinikäisestä omistautumisesta musiikilleen ja yhtyeen sinänsä jo vakiintuneesta levytysurasta, lienee turvallista olettaa, että Lordin ura olisi palannut Euroviisuja edeltäneisiin melko marginaalisiin lähtöpisteisiinsä hyvin nopeasti, mikäli voittoa ei olisi Ateenassa herunut. Ari Koivusesta emme myöskään olisi luultavasti kuulleet Iltalehden sivuilla mitään ilman Idols-kilpailuun osallistumista.

Mr. Lordi ei kohdannut enää Ateenan Euroviisujen semifinaalissa tai finaalissa portinvartijoita. Vaikka konservatiivisten kreikkalaisryhmien Lordia kohtaan, jo Lordille tutulla tavalla satanismiin puolustamisesta syyttäen, kohdistamasta

oikeuskanteesta vielä uutisoitiin (Kreikkalaiset: Oikeuskanne Lordia vastaan. IL 20.5.2006), ei kanteella ilmeisesti ollut käytännön merkitystä. Mr. Lordin seikkailuportinvartijoiksi saattoi siis laskea korkeintaan kotimaiset papit. Joka tapauksessa Mr. Lordi todistaa Ateenassa kykynsä itselleen ja muille, Ahon määrittelemän valmistavan kokeen sisällön mukaisesti

Jo Lordin semifinaalipaikka oli suomalaisella euroviisuhistorialla varsin merkittävä suoritus ja varsinainen voitto luonnollisesti ennenkuulumatonta.

- Hevillä ei voi hävitä. Terveisiä Lappiin ja koko Suomeen, yhtyeen pääjehu Tomi Putaansuu ilmoitti ensi töikseen finaalipaikan selvittyä.

Hän kuvasi tunteitaan mahtaviksi ja sanoi koko bändin olevan täysin "fiiliksissä".

- Teimme suomalaista euroviisuhistoriaa!

- Maailma on avoinna tästä eteenpäin. Kaikki on mahdollista, jos fanit tukevat meitä, Putaansuu julisti.

(Jokinen & Talmén, Euroviisuhistoriaa! IL 19.05.2006)

On suurenmoista aloittaa tämä kommentti riveillä, joita en uskonut pääseväni koskaan kirjoittamaan journalistisen urani aikana. Niin pitkään tätä on odotettu. Omat muistikuvani Suomen ohdakkeisella taipaleella Eurovision laulukilpailussa ulottuvat aina vuoteen 1964 ja Lasse Mårtensonin Laiskotellen-lauluun saakka.

Niin monta yritystä, niin turhaan. Nollia ja jumbosijoja. Syytöksiä väärästä biisivalinnasta, katkeraa jälkipyykkiä.

Sitten tulee Ateenan ihme.

(Yrjä, Finland: 292 points! IL 22.05.2006)

Lordi sai Iltalehdeltä heti voittonsa jälkeen huomattavan määrän sivutilaa. Pääkirjoitus (Omaperäisyys vei voittoon, IL 22.5.2006) ylisti Lordin rohkeaa omaperäisyyttä ja katsoi yhtyeen jakavan tämän ominaisuuden tuolloin vielä kansallista arvostusta nauttineen Nokia-yhtiön kanssa. Pääkirjoituksessa verrattiin voittajavaltion tehtäväksi

lankeavaa Euroviisujen seuraavan vuoden järjestämistä vuoden 1952 Helsingin olympialaisiin ja toivottiin yleisesti suomalaisilta Lordin ja Nokian mainitun kaltaisia ominaisuuksia. Kuvassa Mr. Lordia kätteli itse presidentti Tarja Halonen.

Paikoin kirjoittajat yltyivät melkeinpä hurmokselliseen riemuun ja puheissa vilahteli Lordin voiton vertauskuvana useampaankin otteeseen vuoden 1995 jääkiekkomaailmanmestaruus (Yrjä, Finland: 292 points! IL 22.05.2006 ; Liukkonen, Hyvästi kansallinen häpeä! IL 22.5.2006). Innostuksen sävyttämä kieli oli paikoin melko värikästä ja maalailevaa. Mr. Lordin sankaruutta ylistettiin runollisesti.

40 vuoden unelman toteuttamiseen tarvittiin rovaniemeläinen Tomi Putaansuu haarniskoitune rykmentteineen, ja heidän yhteinen unelmansa Mr. Lordin kirves murskasi sinivalkoisen viisukirouksen helleenien kehdoissa kuin ärjyvä Zeus.

(Yrjä, Finland: 292 points! IL 22.5.2006)

Iltalehti oli tätä aiemmin julkaissut lukijoiden mielipidekirjoituksia melko tasaisesti niin Lordin puolustajilta kuin vastustajiltakin (ks. esim. Lordi iljettää! IL 13.3.2006; Tsemppiä, Hirvöt! IL 13.3.2006), mutta semifinaalivoiton jälkeen ei soraäänille enää annettu sijaa. Iltalehden nettikyselyn perusteella Lordista oli ylpeitä peräti 89% kyselyyn vastanneista (Oletko ylpeä Lordista? IL 22.5.2006, 21). Vai olivatko vanhat vastustajat vain kadonneet? Iltalehti otti kantaa asiaan.

Juovuttavassa voitonhuumassa kaikki julistautuvat nyt hard core Lordi-faneiksi. Helposti unohtuu, että jo heviytyeen osallistuminen viisukarsintaamme nostatti tunteita. Vanhoillisimmat puhuivat Ruotsiin muuttamisesta, jos "kauhea" Lordi lähetetään Ateenaan.

Rehellisesti on myönnettävä, että itsekin kuuluin epäilijöihin. Järkeilin, ettei eurohumppakisassa voi menestyä hevirockilla, jonka potentiaaliset äänestäjät eivät todennäköisesti edes katso kisaa.

Kiitos, Lordi. Ravistelit meidän kaikkien asenteita.

(Yrjä, Finland: 292 points! IL 22.05.2006)

Ari Koivusen valmistavaksi kokeeksi erottuu vuoden 2007 Idols-kisan viimeiset hetket. Finaalissa Koivunen vakuutti Idols-tuomarit, jotka olivat symbolisia portinvartijoita edustamassa puhelimin äänestävää kansaa. Vaikka olisikin mahdollista tarkkailla koko Idols-kilpailun mittaa Koivusen valmistavana kokeena, hän ei kuitenkaan selkeästi erotu Iltalehden kirjoittelussa muita kilpailijoita enemmän voittajakandidaatiksi kuin vasta kilpailun edetessä kohti loppua formaatin määrittelemällä tavalla. Siksi finaalin tarkasteleminen valmistavana kokeena on mielestäni parempi ratkaisu.

22-vuotiaan lahtelaisen baarimikon Idols-voiton sinetöi perjantai-iltana balladikappale Still Loving You, jonka silmiinpistävän surumielinen tulkinta sai tuomari Nina Tapion silmät kyyneliin.

[...]

Tuomareiden rivi näytti pelkkää sinistä. Jone Nikula oli voittajasta jo varma, ja nosti soolon ajaksi sytkärin ilmaan.

- Sä naulasit tällä biisillä tän kisan. Tän ylittänyttä ei ole. Sä olet niihin voittaja!

(Grahn & Lehtiö. "Vuosien unelma". IL 7.4.2007)

Idols-finaalia seurasi Iltalehden mukaan 1,3 miljoonaa katsojaa (Lehtiö, Yli miljoona seurasi finaalia. IL 11.4.2007). Yleisöäänät, joiden määrää tuotantoyhtiö ei suostu kertomaan julkisuuteen, jakautuivat finalistien, Koivusen ja sittemmin varsin menestyksekkäästi uraansa jatkaneen Anna Abreun, välillä Koivusen eduksi prosenttein 57-43 (Lehtiö, Äänestysmäärät salaisia. IL 11.4.2007). Iltalehti pönkitti Koivusen menestystä vielä nettigallupilla, jossa 32 prosenttia äänestäneistä uskoi, että miehestä tulee voiton jälkeen "kotimainen hevitähti". Lisäksi pääosalla muistakin äänestäneistä oli laulajaa kohtaan positiiviset odotukset. (Latvala, Arista tulee hevistara! IL 11.4.2007). Näin Koivunen todisti itsensä muille, tässä tapauksessa Suomen kansalle, valmistavassa kokeessa ja samassa voitossa Koivunen todisti kykynsä myös itselleen.

- Voiton ratkettua pää tyhjjeni, koska tämä on ollut monien vuosien unelma. En ollut yhtään varma voitosta, onnellinen Ari Koivunen herkisteli tuoreeltaan.

(Grahn & Lehtiö, "Vuosien unelma". IL 7.4.2007)

3.5. Päätarina

Päätarina on Ahon (2003, 121-142) mukaan se osa sortuvan iskelmäkuninkaan tarinaa, jossa tämä valmistavasta kokeesta selvittyään toteuttaa menestyksellisesti kutsumustehtävänsä. Päätarinan aikana sankari kohtaa kuitenkin vastuksia ja vastustajia, joiden pyrkimys on estää sankarin tehtävästä selviytyminen. Aluksi voimantunnonaan menestyvä sankari häviää lopulta vastavoimille ratkaisevassa kokeessa, jossa tämä taistelee kutsumustehtävänsä ja sen edustamien arvojen puolesta vastavoimia ja näiden arvoja vastaan. Esimerkkinä tällaisesta kokeesta Aho kuvaa useampia tilanteita, joissa suomalainen iskelmälaulaja on tullut ensin menestyksestä, joskin samalla karnevalistista tai jopa dekadenttia, elämää vietettyään alkoholismiin nujertamaksi ja julkisuudessa aikalaistensa halveksimaksi. Ratkaiseva koe voisi periaatteessa päättyä toisinkin, sankarin voittoon, mutta juuri sankarimyytin sortuvan iskelmäkuninkaan variaatiolle on keskeistä, että sankari häviää ratkaisevan kokeen taistelun.

Campbellin päätarinaa vastaava osuus monomyytissä on nimeltään initiaatio, jossa sankari joutuu ensimmäisen kynnyksen ylitettyään selviytymään voittajana erilaisista kokeista, haasteista tai ongelmatilanteista, matkallaan kohti oman tarinansa lopullista voittoa. Campbell kuvaa useampia erilaisia kerronnallisia rakenteita, joiden avulla pyrin jäsentämään hevisankarin tarinan kulkua.

3.6 Jumalattaren kohtaaminen

Campbell (2004, 100-110) esittää yhdeksi usein toistuvaksi päätarinan elementiksi jumalattaren kohtaamisen. Jumalatar on tarinan miespuoliselle sankarille tämän matkan kannalta keskeinen naishahmo, vaihteleva yhdistelmä erilaisia rakastajatar- ja äitihahmoja. Rakastajattarena jumalatar esiintyy kaipuun ja rakkauden täydellisyyttä hipovana kohteen, mutta erityisesti äitiulottuvuuden kautta hahmoon saattaa liittyä myös

pimeämpiä tunteita, kuten patoutunutta vihaa tai oidipaalista seksuaalisuutta. Jumalatar toimii Campbellin monomyytissä sankarin oppaana, viitoittamassa tälle tietä kohti entistä suurempaa itseymmärrystä ja itsensä ylittämistä.

Sortuva iskelmäkuningas ei jumalataria kohtaa, vaikka Ahon (2004, 123-124) mukaan iskelmänsankari nauttii menestyksensä tuomista eroottisistakin voitoista. Ainakaan vielä tässä vaiheessa tarinaa yksikään nainen ei kuitenkaan nouse jumalattaren asemaan, sankarin tarinan kannalta keskeiseksi. Yritystä tähän ehkä on. Esimerkiksi Ahon esimerkkeinä käyttämät Olavi Virta ja Unto Mononen pyrkivät myös monogaamiseen perhe-elämään, mutta sen tekee lopulta mahdottomaksi heidän railakas ja impulsiivinen elämäntyylinsä musiikin parissa. Sortuva iskelmäkuningas kulkee jumalattaren ohi vain oma menestyksensä ja taiteensa mielessään (emt. 126-133).

3.6.1 Johanna

Mr. Lordin jumalatar on hyvin selkeästi tämän avopuoliso, sittemmin vaimo, Johanna. Iltalehti kutsuu Johannaa itsepintaisesti vain tämän etunimellä aivan muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Johannaan törmätään ensimmäisen kerran vuoden 2006 maaliskuussa (Jokinen, Lordi opetteli tyhjillä kurkkupurkeilla. IL 11.3.2006), mutta keskeisemmäksi tämä nousee, kun ilmi käyvät pariskunnan kesäiset avioliittoaikeet (Halminen, Lordi astuu avioon? IL 28.4.2006). Johannan status muuttuu "avopuolisosta" "kihlatuksi" artikkeleissa, vaikka pariskunta ei Iltalehdelle kommentteja tulevista häistään annakaan. Johanna paljastuu pian myös koko yhtyeen kannalta varsin tärkeäksi hahmoksi.

Koko Ateenan euroviisujen ajan Mr. Lordin kihlattu ja avovaimo Johanna on tehnyt täyttä työpäivää yhtyeen taustalla. Hän toimii meikkien hoitajana, stailistina ja kovasti hikoilevien hirviöiden huoltajana ja juottajana. Johanna vetää välillä punaista ja välillä mustaa matkalaukkua perässään ja on valmiina koko ajan auttamaan. Oman siviililyönsä takia Johanna haluaa pysyä taustalla eikä anna haastatteluja.

- Olen näkyvillä ja seuraan yhtyettä aina kun voin, mutta haluan pysyä vain taustalla, Johanna totesi Iltalehdelle Lordin voitettua valtavalla äänivyöryllä

viisujen Suomen karsinnan Turussa.

(Johanna Mr. Lordin tukena. IL 20.5.2006)

Johannan noustessa näkyvästi esiin Mr. Lordin rinnalle, päätyy suorasanainen hirviö euroviisuvoittonsa jälkimainingeissa tilittämään parisuhdenäkemyksiään kaikelle kansalle, monien muiden mielipiteidensä rinnalla. Siinä missä Iltalehden kiinnostus useimpiin Mr. Lordin varsin kansanmieshenkisiin kannanottoihin laantuu nopeasti, pysyy erityisesti parisuhde keskeisenä osana Iltalehden henkilöhaastatteluja. Ehkä sinänsä helposti löytyvä "kaunotar ja hirviö"-rinnastus (ks. esim. Arvonen, Kaunottaren ja hirviön RAKKAUS, IL 27.5.2006) nähdään klassisena ihmisiä puhuttelevana aihepiirinä ja mikseipä hyvänä vaihteluna skandaaliotsikoille. Näin erityisesti koska varsin leppoisasta Mr. Lordista ei skandaaleita tähänkään hetkeen mennessä oltu saatu.

Vaikka Lordissa kuumien päivien jälkeen on selkeitä hajuhaittoja, hän on kuitenkin aikamoinen seksisymboli. Onko Johannasi mustasukkainen?

- [nauraa] Johanna ei ole mustasukkainen. Täytyy muistaa, että Lordi voi olla seksisymboli vain puusilmille. Semmoisista, joilla on vikaa silmissä, Lordi voi näyttää kuumalta kollilta.

Pitääkö syrjähyppy tunnustaa parisuhteen toiselle puoliskolle?

- Pitää. Mutta ite en antaisi anteeksi. En hyväksy minkäänlaista uskottomuutta. Hiljainen tanssikin alkaa olla jo semmoista. Ja kun kieli tulee kuvaan mukaan, se on uskottomuutta.

(Seppälä. "En anna anteeksi uskottomuutta", IL 27.5.2006).

Mr. Lordin ja Johannan elokuiset häät uutisoidaan Iltalehdessä ohikulkijoiden silminnäkijäkuvauksiin perustuen ja Mr. Lordin aiemmin haastatteluissa esittämiä parisuhdenäkemyksiä toistellen (Meriluoto, Mr. Lordi meni naimisiin. Iltalehti 7.8.2006). Mediaa ei päästetty paikalle häihin, joten tapahtuman käsittely jäi varsin vähäiseksi ja Johannakin kirjoittelussa taka-alalle. Hän nousi kuitenkin keskeiseksi hahmoksi myöhemmin erillään käsittelemässäni linnanjuhlaepisodissa vuoden 2006 loppupuolella.

Vuosi 2007 menee Johannaan liittyen melko hiljaisissa merkeissä, mutta Iltalehdessä vuonna 2008 julkaistussa hieman syvemmälle pureutuvassa Mr. Lordin haastattelussa kysymykset pyörivät yhä tiiviisti parisuhteen ja mahdollisten jälkikasvujenkin ympärillä. Vielä 2006 mukana ollut Iltalehden seksuaalisesti painottunut utelu mustasukkaisuudesta ja syrjähyypystä on kuitenkin pehmentynyt pariskunnan toverillisen toisilleen omistautuneisuuden todisteluksi. Samalla, vaikka pariskunta ei jälkikasvuja suunnittele, tuntuu hirviön kaunotar muutamassa vuodessa saaneen merkittävästi lisää turvallisen äitihahmon piirteitä.

- Johanna joskus motkottaa, kattelee kulmat kurkussa. On huolissaan, kun tein elinikäennustetestin ja sen mukaan kestäen 59-vuotiaaksi. Meitsin kunto on jo nyt 34-vuotiaana kuin kuuskymppisen.

[...]

Tomi ja Johanna ovat olleet yhdessä jo kymmenen vuotta. Pienikokoinen, mutta tarvittaessa vastaanmukisemattoman tiukka Johanna hajottaa pelkällä katseellaan suurenkin väkijoukon Mr.Lordin ympäriltä.

Vaikka Mr. Lordi itse suunnittelee ja omakätisesti taputtelee lateksimaskinsa alusta loppuun, Johanna auttaa hirviötään pukeutumaan rooliaan; operaatioon kuluu nelisen tuntia.

Sen ainoan kerran kun Johanna ei ollut mukana Lordin keikalla, päähirviö käveli avojaloin Tampereen Tullikamarilla ja sai lasinpalan jalkaansa.

(Seppälä, "En ikipäivänä ihastu toiseen", IL 30.10.2008)

3.6.2 Saara

Ari Koivusen suhde jumalattareen on selvästi enemmän sortuvan iskelmäkuninkaan tyyppiä kuin julkisen yksiavioisen Mr. Lordin. Idols-finaalin lähestyessä Koivusen haastatteluissa alkaa vilahdella tämän lahtelainen tyttöystävä. Yhteishaastattelussa toisen miesfinalistin, Panu Larnoksen, kanssa Koivunen joutuu jo melko aikaisessa vaiheessa pohtimaan kilpailun mahdollisesti tuottamia vaikeuksia parisuhteelle.

Parisuhdekaan ei poikien mukaan ole koetuksella, vaikka he tätä nykyä jakavatkin asunnon kolmen viehättävän finalistineidon kanssa.

- Tietysti harmittaa, että joutuu olemaan niin paljon poissa. Mutta mustasukkainen tyttöystävä ei ole, Ari toteaa.

(Vartiainen. Finalistit: Mia takaisin! IL 21.02.2007)

Idols-voiton jälkeen Koivusen parisuhteessa on jo havaittavissa mahdollista rakoilua, kun mies kertoo aikovansa muuttaa Lahdesta Helsinkiin vuokralle. Tyttöystävän hän epäilee jäävän mieleiseensä työpaikkaan Lahteen. Koivunen harmittelee myös, ettei Idols-kiireiden vuoksi ole ehtinyt nähdä tyttöystävänsä laisinkaan. Mies toivoo tyttöystävän muuttavan Helsinkiin, mutta uskoo toisaalta näppärän junaliikenteen ratkaisevan mahdollisen etäisyysongelman (Talmén, "Faija oli tosi ylpeä". IL 10.4.2007). Kuukautta myöhemmin Koivunen kertookin Iltalehdelle asuvansa Helsingin keskustassa. Tyttöystävä Saara on yhä Lahdessa ja suhteelle ei ole edelleenkaan löytynyt aikaa. Koivunen kuitenkin vakuuttelee suhteen voivan hyvin (Jäntti, Hyvissä väleissä! IL 10.5.2007).

Parisuhdeonnen vakuutteluista huolimatta Koivusen altistuminen muidenkin naisten kuin oman tyttöystävänsä läsnäololle pysyy Iltalehden kiinnostuksen aiheena. Asetelmana on johdonmukaisesti parisuhteen hankaluus suhteessa juuri alkaneeseen tähden elämään, vaikka aihetta yleensä vain sivutaan lyhyesti. Tulevaisuudessa siintää kuitenkin selkeämmin sortuvan iskelmäkuninkaan variaatio hevisankaritarinasta kuin monomyytin potentiaalisesti onnellisempi loppu. Jännite Koivusen suhteen kohtalosta pysyy yllä siitäkkin huolimatta, että tuoreesta Idols-voittajasta kirjan kirjoittanut Pauliina Tuomola toteaa miehen olevan keskimääräistä rokkaria vähemmän kiinnostunut bändäreistä (Lehtiö, "Bändäreitä riittää" IL 26.5.2007).

Kuka on elämäsi nainen?

- Eiköhän se ole tyttöystävä, joka asuu työn takia Lahdessa.

Ymmärtääkö tyttöystäväsi innokkaita fanejasi?

- Kyllä uskon. Tyrkyttäjää varmasti tulee rundilla vastaan... mutta antaa tyrkyttää.

(Tienhaara, "Olen urpo muusikko" IL 19.5.2007)

Kirjassa Ari kertoo, että muusikoiden ympärillä riittää innokkaita bändäreitä ja niin on aina ollut.

- Se on jokaisen oma valinta... onhan se ihan siisti, että on olemassa tyyppejä, joille on ihan sama, miten menee keikka, ja ne on kuitenkin aina ihan fiiliksissä, Ari myöntää kirjassa.

Arin tyttöystävä asuu eri paikkakunnalla ja hevemies myöntää, että parisuhdeasiat ovat aiemmin olleet sivuosassa.

- Mä en ole ikinä ollut mitenkään hirveen helposti seurusteltavaa tyyppiä, Koivunen tunnustaa.

(Lehtiö, "Bändäreitä riittää" IL 26.5.2007)

Koivusen parisuhde päättyikin eroon jo 2007 kesällä, mutta Iltalehti saa asiasta vihiä vasta kuukausia jälkeinpäin laulajan kotisivulta, jossa tämä ilmoittaa olevansa "vapaa älykääpio" ("Erosta melkein puoli vuotta", IL 27.10.2007). Entinen tyttöystävä Saara kertoo 7 päivää -lehden haastattelussa eron olleen yhteinen päätös, johon vaikutti välimatka (Ero päättyi kyyneliin, IL 26.10.2007).

Eronsa jälkeen Koivunen ei ainakaan Iltalehden sivuilla tule kuuluisaksi villistä sinkkuelämän vietosta. Keväällä 2008 Koivusen kanssa samassa Idols-kilpailussa ollut Johanna Hämäläinen kieltää IRC-galleriasivuillaan olleen suutelukuvan aiheuttamat seurusteluhuhut, toteaa heidän olevan ystäviä ja Koivusen olevan edelleen sinkku. Samassa artikkelissa sivutaan myös Koivusen oletettua suhdetta TosiTV -tähti Henna Ilmoseen (Talmén. Emme seurustele! IL 5.5.2008). Muuten Koivunen saa kuitenkin olla yllättävänkin rauhassa ihmissuhteisiinsa liittyvältä kirjoittelulta. Analyysin näkökulmasta Koivunen päätyy kuitenkin jumalattaren kohtaamisen sijaan pikemminkin sortuvan iskelmäkuninkaan kohtaloon, jossa oma menestys ja taide asettuvat rakkauden edelle.

3.7 Kohtaaminen isähahmon kanssa

Yhtenä päätarinan mahdollisena juonenkäänteinä Campbell (2004, 116-137) esittää kohtaamisen isähahmon kanssa. Tämä isähahmo on tarinoissa yleensä jonkinlainen jumalhahmo, tai voimaltaan vastaavassa asemassa, eikä suinkaan välttämättä miespuolinen. Isähahmon tehtävä myyteissä on tiivistettynä johdattaa sankari, tämän ensin kyvyiltään soveliaaksi katsottuaan, kohti tämän uusille voimille soveltuvaa tulevaisuutta ja matkaa. Joissakin Campbellin esimerkkinä esittämissä tarinoissa sankaria avustaa kohtaamisen aikana hyväntahtoinen naishahmo.

Isähahmon kohtaamisessa on kyseessä on initiaatio, jossa sankarin päätarinan aikana keräämä uusi osaaminen ja uudet kyvyt tulevat realisoiduiksi isähahmon kohtaamisen aikana ja kohtaamisesta selvittyään sankari siirtyy jollain tapaa uudelle tasolle, isähahmon vertaiseksi. Myytin tasolla kysymyksessä on Campbellin mukaan siirtymäriitti, kasvaminen lapsuudesta täysipainoiseen aikuisuuteen. Lapsi tai nuori tulee aikuiseksi initiaation kautta, isähahmon johdattamana tai "vihkimänä".

Sortuvan iskelmäkuninkaan variaatiosta ei löydy suoraa vertauskohtaa isähahmon kohtaamiselle, mutta lähimmäksi sitä pääsee ratkaiseva koe (ks. Aho 133-142). Ratkaisevassa kokeessa sortuvan iskelmäkuninkaan on käytävä vertauskuvallinen arvotaisteltu vastustajiensa kanssa. Tämä on se kohta tarinaa, missä sortuvan iskelmäkuninkaan nousu kääntyy laskuksi, menestys tappioksi ja karnevalistinen elämäntapa kääntyy kohti patologista päihteiden käyttöä. Ahon esimerkeissä verotarkastajat nujertavat Irwinin, alkoholi saa ylivallan Baddingista ja liioiteltu mediaskandaali kääntää Olavi Virran menestyksen pääläelleen.

Sortuvan iskelmäkuninkaan vastustajat eivät millään tapaa ole vastine isähahmolle, mutta toimivat lopulta myös eräänlaisena initiaation vastakohtana: Sankari ei lunasta potentiaaliaan, koska yhteisö ei hyväksy tätä vaan kääntyy sen sijaan tätä vastaan. Tilanne vastaa sellaista monomyytin käännettä, jossa isähahmo ei katsoisi sankaria soveliaaksi tulemaan luokseen. Tällöin sankarin matka ei saavuta tarkoitustaan ja vastukset murtavat tämän ennen aikojaan.

3.7.1 Mr. Lordi ja linnanherra

Mr. Lordin tapauksessa katson ns. linnanjuhlakohun sopivan isähahmon kohtaamisen juonenkäänteeseen puitteisiin. Isähahmona toimii presidentti, maan ylin poliittinen johtaja Tarja Halonen, joka kutsuu vuosittain luokseen Presidentinlinnaan arvovaltaisia hahmoja maan itsenäisyyspäivää juhlimaan. Halosta käytännössä edustaa Iltalehden kirjoittelussa Presidentinlinnan kanslian lehdistöpäällikkö Maria Romantschuk. Mukana keskustelussa on myös Mr. Lordin lähettäjä, Suomen kansa, jonka edustaja Mr. Lordi on sankarina samalla kun hirviön suhde presidenttiin on pikemminkin initiaatiota kaipaavan nuorukaisen suhde isähahmoon. Samalla kansan edustaja on myös sen demokraattisesti valitsema presidentti, joten lähettäjä on myös nostanut presidentin isähahmon asemaan. Tämän asetelman seurauksena Mr. Lordi kyseenalaistaa sankarin asemansa lähettäjän silmissä, mikäli isähahmo ei hyväksy tätä initiaatiota.

Linnanjuhlakohu on mutkikas kokonaisuus. Esimerkiksi Iltalehdellä itsellään on aktiivinen rooli keskustelussa kolmantena osapuolena ja viestinviejänä, ja Iltalehden vaikutus keskusteluun itseensä olisi oman syvemmän analyysiin arvoinen asia, jos linnanjuhlakohu olisi tässä tekstissä laajemmassa tarkkailussa.

Ensin kysymys nousee siitä, onko Mr. Lordi yhtyeineen ylipäänsä kelvollinen saapumaan isähahmon luokse. Jo heti euroviisuvoiton jälkeen Lordin mahdollinen osallistuminen linnan juhliin nousee kysymysten aiheeksi. Mr. Lordi yhtyeineen näyttäytyy julkisuudessa vain hirviöasuissa maskit kasvoillaan, eikä aio tehdä poikkeusta edes siinä tilanteessa, että kutsu itsenäisyyspäivän vastaanotolle kolahtaisi postiluukusta. Maria Romantschuk antaa kuitenkin jo tässä vaiheessa ymmärtää, etteivät maskit ole toivottavia (Latvala & Poutiainen. Tätä ei nähdä. IL 23.5.2006).

Lokakuussa Iltalehti julkaisee pitkän keskustelun aloittavan artikkelin, jossa Lordin kitaristi Kita vastaa spekulointiin linnanjuhlakutsusta pohtimalla mahdollisuuksia vaatteiden vaihtoon. Artikkelissa sanansa saa sanoa myös Maria Romantschuk, joka ei vielääkään halua kommentoida koko Lordin mahdollista osallistumista itsenäisyyspäivän juhlaan. Artikkelin keskeinen osa on sen otsikointi, joka antaa ymmärtää että Lordi

esittää isähahmolle suoranaisia vaatimuksia. Itse tekstissä Kitan lausunto on kuitenkin varsin maltillinen.

Jos Euroviisu-voittajamme, Lordi-yhtye, saa kutsun tämän vuoden tasavallan presidentin itsenäisyyspäivän juhlavastaanotolle Linnaan, tarvitsee yhtye Linnassa pukukopin vaatteiden vaihtoon.

- Kyllä varmaan kansa on pettynyt, jos meitä ei kutsuta. Voisimme vaihtaa Lordi-vaatteet päälle vasta linnassa, jos turvatarkastus ei täysissä tamineissa onnistu muuten. Ehkä vain kättelisimme presidenttiparia, toivottaisimme hyvää itsenäisyyspäivää ja poistuisimme. Emme missään nimessä jäisi sinne kuumuuteen juhlimaan ja tanssimaan, Kita maalailee.

(Jokinen. Lordi haluaa Linnaan oman pukukopin. IL 21.10.2006)

Keskustelu jatkuu marraskuun alkupuolella artikkelissa, jossa arvokkaat henkilöt kommentoivat dilemmaa selvästi Iltalehden lähettäjän edustajaksi valitsemina. Artikkelissa nousee myös esille uusi ongelman taso: ajatus siitä että Lordin kutsumatta jättäminen herättäisi lähettäjässä tyytymättömyyttä.

Ilman maskia ja roolivaatteita yhtye ei suostu presidentin vieraaksi. Yhtye on pohtinut, voisivatko he kutsun tullessa vaihtaa vaatteita vasta Linnassa. Jos Lordi ei kutsua saa, siitä syntyy vähintään yhtä suuri älämölö kuin yhtyeen vaatetuksesta.

(Jokinen, Roolivaatteet vai ei? IL 8.11.2006, 31)

Artikkelissa, lähettäjän ilmeisen korkean profiilin edustajina, mm. eduskunnan entinen puhemies Erkki Pystynen ja entinen suurlähettiläs, ministeri Pertti Salolainen, paheksuvat ajatusta Lordin rooliasuista linnassa. Muuten roolit menevät omituisesti ristiin, kun puolustusvoimien entinen komentaja Gustav Hägglund, tunnettu ja arvokas hahmo, toivottaa yhtyeen iloisesti tervetulleiksi asuissaan. Sen sijaan itsekin varsin räikeänä hahmona tunnettu tanssiva energiapakkaus Aira Samulin epäröi asian suhteen.

Marraskuun puolivälissä itsenäisyyspäivän juhlakutsut saapuivat odotetusti koko Lordi-yhtyeen jäsenistölle. Asian uutisoineessa Iltalehden artikkelissa oli Lordin kosketinsoittaja Awan lyhyt haastattelu, joka kuitenkin käsitteli Lordin itse otsikkoon liittymätöntä Helsingin nimikirjoitussessiota (Vainio, Lordille kutsu Linnan juhliin. IL

18.11.2006). Varsinaista asian käsittelyä Iltalehdessä jatkettiin muutamaa päivää myöhemmin, kun pidempi artikkeli esitteli Maria Romantschukin sekä presidentin ensimmäisen adjutanttin, everstiluutnantti Risto Kolstelan, "napakat" näkemykset siitä, että Linnassa vallitsee tiukka pukukoodi, johon ei poikkeuksia olisi odotettavissa. (Jokinen, Lopullinen EI maskeille. IL 21.11.2006). Lordin kommentteina artikkelissa esitettiin yllä lainattu Kitan kuukauden takainen Iltalehden haastattelussa esittämä pohdiskelu ja Mr. Lordin Euroviisujen semifinaalien jälkeen aiheesta antama lausunto, jonka sisältö oli "Lordi voittaa viisut Lordi-naamioissa ja Lordi juhlii Linnassa vain Lordi-naamioissa". Alaotsikolla "Vaikuttajat erimielisiä" artikkelissa referoitiin myös toista yllä käsiteltyä tekstiä, jossa nyt "yhteiskunnan vaikuttajaveteraaneiksi" nostetut miehet olivat kommentoineet pukukysymystä. Alkuperäisessä jutussa myös haastatellun Aira Samulinin näkemystä ei enää toistettu tai edes mainittu.

Lähettäjän näkemystä tilanteeseen tuotiin esiin Iltalehden sivuilla myös tavallisten kansalaisten suulla. Pukudilemmasta mieltä olevien kansalaisten Iltalehden nettikyselystä kerätyjä ajatuksia julkaistiin iso kasa otsikolla "Riisu maskisi, Lordi" (Hannikainen, IL 22.11.2006). Nettikyselyn olemusta, kuten sen mahdollista monivalintajakoa, ei tekstissä selostettu. Artikkelin mukaan kommentteja oli kuitenkin tullut yhden iltapäivän aikana tuhansia ja lähes 50 prosenttia kyselyn vastaajista oli sitä mieltä, että Lordin tulisi pukeutua juhliin normaalin juhla-asuun. Noin 20 prosenttia ajatteli, että isähahmon tulisi joustaa ja päästää yhtyeen jäsenet esiintymisasuissa juhlaan, siinä missä noin 15 prosenttia ehdotti ongelman ratkaisemista sillä, että Lordi saapuisi juhliin esiintyjänä. Artikkelin linja oli näistä luvuista huolimatta selvä: "Kansa vaatii yhtyettä Linnan juhliin juhla-asuissa, ilman hirviönaamiota" on artikkelin avauslause ja sen tueksi esitetään lukijoiden kärkkäitä näkemyksiä.

"Suomen itsenäisyyttä juhliitaan Linnassa juhla-asuisena. Mennyt vähän muutenkin naurettavuuksiin että Lordin jäsenien henkilöllisyyttä pitää varjella kuin valtakunnan aarteita."

"Suomen itsenäisyys on suurempi asia kuin euroviisuvoitto. Ehdottomasti ei mitään erityiskohtelua, juhlapuvut päälle! Jos Mr. Lordi on niin lapsellinen, että ei arvosta maamme itsenäisyyttä, jääköön sitten pois ja muovailkoon naamaria kotonaan", nimimerkki Järki kättee jyrähtää.

(Hannikainen, IL 22.11.2006)

Maltillisempi väestön osa saa suhdelukujen edellyttämässä määrin toki myös äänensä kuuluviin. Heidän linjansa vaikuttaa asiallisemmalta, joskin esimerkiksi edelliseen kommentoijaan verrattuna hieman hampaattomalta.

"Kyllä tässä tapauksessa olisi kohteliasta presidentiltäkin joustaa. Lordin linjahan on ollut kokoajan, poikkeuksetta, esiintyä vain Lordina eikä siviilihenkilönä".

"Halonen oli tietoinen jo etukäteen siitä, että Lordi tahtoo pitää maskit naamalla. Osoittaa mielestäni harkintakyvyn puutetta antaa kutsu mutta kieltää maskit", nimimerkki Kerva sanoo.

(Hannikainen, IL 22.11.2006)

Tilannetta oikein ymmärtääkseen on tarpeen sekoittaa sekä monomyytin että sortuvan iskelmäkuninkaan kertomukset. Lähettäjä on jakautunut kahtia Mr. Lordin puoltajiin ja vastustajiin, joista vastustajat ovat eräänlaisia heijastuksia sortuvan iskelmäkuninkaan maailmasta ja ratkaisevasta kokeesta. Vastustajien armoille jäädessään hevisankari on vaarassa menettää Olavi Virran lailla julkisesti kasvonsa ja saattaa näin riskeerata koko uransa.

Monomyytin näkökulmasta tilanteessa on kaiken aikaa kyse siitä, onko sankari isähahmon mielestä tarpeeksi kypsä saapumaan initiaatioon. Campbell selittää osuvasti seuraavassa katkelmassa, miten initiaation onnistumisen ehtona on isähahmon sankarilta edellyttämä henkinen kypsyys.

The traditional idea of initiation combines an introduction of the candidate into the techniques, duties, and prerogatives of his vocation with a radical readjustment of his emotional relationship to the parental images. The mystagogue (father or father-substitute) is to entrust the symbols of office only to a son who has been effectually purged of all inappropriate infantile cathexes—for whom the just, impersonal exercise of the powers will not be rendered impossible by unconscious (or perhaps even conscious and rationalized) motives of self-aggrandizement, personal preference or resentment.

(Campbell 2004, 125-126)

Campbellin kuvaamaa, yhteisön arvot ja hyvinvoinnin oman positiivisen tai negatiivisen

itsekorostuksen edelle asettavaa, henkistä kypsyyttä edustaisi tässä tapauksessa maskien jättäminen pois sinänsä arvokkaasta juhlatilaisuudesta. Sankarimme kuitenkin yksiselitteisesti kieltäytyy poistamasta naamiotaan ja siten osoittaa henkisen kypsyyden puutteensa niin isähahmolle kuin lähettäjällekkin.

Iltalehti esittää vielä omatoimisesti Romantschukille sovittelevan ajatuksen Lordin keikasta Presidentinlinnassa, jolloin yhtye voisi säilyttää maskinsa ja saapua silti paikalle kutsun mukaisesti. Tähän ajatukseen ei sen kummemmin hevisankarilla kuin lähettäjälläkään ole osaa eikä arpaa. Isähahmon vastaus tiivistää initiaation tärkeyden molemmille osapuolille, mutta myös tapahtuman vakavuuden.

Iltalehti esitti tasavallan presidentin lehdistöpäällikkö Maria Romantschukille ehdotuksen, joka ratkaisisi Lordin ja Linnan välisen pattitilanteen. Lordi haluaa Linnan juhliin ja Linna haluaa Lordin, mutta Lordi ei suostu tinkimään maskeistaan.

[...]

- Itsenäisyyspäivän juhla ei ole mikään leikin asia. Vastaus on tämä, että en lähde mihinkään tällaiseen. Heille (Lordin jäsenille) on tullut kutsu Linnaan ja se on se mikä on, Maria Romantschuk toteaa.

(Kupiainen, Jari. Keikalle Linnaan? IL 23.11.2006)

Ratkaisu pitkään muhineeseen ongelmatilanteeseen on yllättävä, joskin siihen saa viitteitä Campbelliltä (2004, 120). Avustava naishahmo, itse tarinan jumalatar tässä tapauksessa, ratkaisee avullaan tilanteen. Jumalatar säästää Mr. Lordin isähahmon kohtaamiselta ja initiaation edellyttämältä nöyryymiseltä kasvojensa paljastamiseen. Iltalehti kohtelee ratkaisua skandaalina. Seuralaisen saapuminen ilman pääkutsuvierasta esitetään etikettivirheenä ja lisäksi kiinnitetään paheksuvaa huomiota siihen, miten Johanna on saapunut juhlaan ohi virallisen sisääntulon kättelyosuuden. Myös isähahmo Maria Romantschukin hahmossa ilmaisee melko avoimesti pettymyksensä ratkaisusta.

Mr. Lordin eli Tomi Putaansuun vaimo Johanna osallistui keskiviikkona Linnan juhliin. Putaansuu itse ei tietävästi ollut kuitenkaan paikalla.

- Kutsussa lukee heidän molempien nimet (Putuansuun ja vaimon). Jos pääkutsuttu ei pääse paikalle, mutta seuralainen tulee, niin kyseessä on

etikettivirhe, lehdistöpäällikkö Maria Romantschuk toteaa.

(Talmén, Nina. Etikettivirhe! IL 8.12.2006)

Lähtettäjä näyttää kuitenkin kallistuvan hyväksyvälle kannalle, kun Iltalehden nettigallupissa Johannan saapumisen yksinään hyväksyi 63% äänestäneistä (Toimiko Mr. Lordin vaimo väärin? IL 9.12.2006). Isähahmokin vaikenee kuin tappionsa hyväksyneenä (ks. Presidentin kanslia: Piste Lordi-keskustelulle. IL 13.12.2006) ja kun lopulta itse hevisankarillekin annetaan ääni, jo muutaman kuukauden kestäneen spekuloinnin ja lietsonnan jälkeen, rauhoittuu tilanne kuin yllättäen. Mr. Lordi ja jumalatar selvisivät sittenkin voittajina tästä kohdasta seikkailua.

Putausuun mukaan koko juttu oli sovittu ja mietitty etukäteen.

- Sekin sovittiin, että Johanna tulee ihan incognito. Lordille tärkeintä oli, että mitään meteliä ei nosteta. Ei haluttu media-hulabaloota. Mutta näköjään lööppejä tehtiin, vaikka bändistä ketään ei ollut paikalla.

Mr. Lordia ihmetyttää, että nykypäivän Suomessa se on sensaatio, kun mies pitää sanansa.

- Sanoin alusta asti, että Lordi ei tule juhliin muuten kuin maskissa ja jos maskeissa ei saada mennä, ei mennä ollenkaan. Päätöksemme tiedettiin Linnassakin. Siinä ei ollut mitään epäselvää.

(Seppälä & Jäntti "Linnassa tiedettiin, että Johanna tulee, mie en". IL 13.12.2006)

3.7.2 Hurja oli paappani aikoinaan, hurjempi vielä tuli pojastaan

Ari Koivuselle ei niinkään ole havaittavissa yhtä suurta isähahmoa, mutta useampikin kohtaaminen Koivusen tarinassa pitää sisällään isähahmon kohtaamisen elementtejä. Ensimmäisenä näistä on Koivusen oikea isä, jonka kanssa tämä muodostaa julkisesti sovun menneisyyden erimielisyyksien jälkeen. Isä tulee ensin Iltalehdessä esiin hieman synkässä valossa, kun laulajan lapsuutta kuvataan "repaleiseksi ja köyhäksi" ja perään kerrotaan isän potkineen tämän 18-vuotiaana ulos asunnostaan. Koivunen listaa

elämässään kaksi isän kaltaista ihmistä, mutta kumpikaan näistä ei ole hänen todellinen isänsä (Jokinen, Idols-suosikin rankka elämä. IL10.2.2007). Myöhemmin käy kuitenkin ilmi, että Koivusen ja tämän isän suhde on jo kauan aikaa sitten parantunut ja isä suhtautuu kannustavasti pojan pyrkimykseen Idols-kilpailussa. Voiton jälkeen ylpeä isä pääsee myös itse ääneen Iltalehden sivuilla.

- Pojan esiintyminen näytti hyvältä niin kuin aina ennenkin, keittäjänä työskentelevä Arin isä Kimmo Koivunen kertoi eilisen finaalin jälkeen.

Isä kertoi tienneensä heti kisan alusta alkaen Arin voittavan.

- Sanoin pojalle, että en tule katsomaan häntä kuin vasta jäähalliin, koska olin niin varma, että hän voittaa.

(Grahn & Lehtiö. "Vuosien unelma". IL 7.4.2007)

Arin Idols-taipaleen varrella moni sai ihan erilaisen kuvan Arin ja hänen isänsä väleistä, kun Idols-voittaja kertoi, että isä heitti hänet 18 vuoden iässä kotoa ulos. Kimmo Koivunen sanoo nyt, että Arilla oli silloin kasvun paikka.

- En halunnut, että hän menee samaa polkua kuin minä, tarkkisluokan kautta huonoille teille. Pojan piti yrittää päättää, tekeekö hän elämällään mitään vai ei.

[...]

Isä on tukenut Aria Idols-pyörityksen keskellä.

- Olen sanonut Arille, että anna mennä, jos hyvältä tuntuu. Se on tärkeintä, että kundilla on hyvä työpaikka, toivottavasti moneksi vuodeksi eteenpäin.

(Jäntti, Elina. Hyvissä väleissä! IL 10.5.2007)

Monomyyttiin suhteutettuna Koivusen ja tämän isän välillä ei tapahdu suoranaista isähahmon kohtaamista. Isästä puhuttaessa Koivunen itse näyttää kokevan oman elämänsä varsinaisten isähahmojensa olevan toisaalla ja suhtautuu isäänsä pikemminkin rennon toverillisesti. Isä ja poika tapaavat toisiaan erilaisten pelien ja rempseiden keskustelujen merkeissä. (Jäntti, Elina. Hyvissä väleissä! IL 10.5.2007). Toimivasta suhteesta huolimatta isä Kimmo väistää isähahmolle monomyytissä kuuluvan initiaatiotehtävän. Tämän sijaan hän hyväksyy poikansa henkisen kypsyyden näytöksi ja

siirtymäriitiksi voitokkaan Idols-kilpailun, josta hän itse on jättäytynyt toimijana ulkopuolelle.

Toinen isähahmon kohtaamista joiltain osin muistuttava juonenkäänte Koivusen tarinaan syntyy tämän yhteydestä vuoden 2007 tammikuussa menehtyneeseen iskelmä- ja rocklaulaja Kiril "Kirka" Babitziniin. Iltalehti havaitsee Koivusen esittäneen useampaankin otteeseen Kirkan tunnetuksi tekemiä käännöskappaleita. Idols-koelauluissa jatkopaikka irtosi aikanaan Kirkan alun perin esittämällä kappaleella "Silta yli synkän virran" ja nyt tuoreen voittajan debyyttialbumille tulisi versio klassikosta "Hetki lyö". Kun Kirka itse ei voi asiaa enää kommentoida, kysyy Iltalehti mielipidettä tämän leskeltä, Paula Nummelalta.

- Totta kai se ilahduttaa. Mielestäni Ari muistuttaa lahjakkaana artistina Kirillia, Paula viestittää Iltalehdelle.

- On varmaan herkistävää kuulla Hetki lyö Arin laulamana, kunhan sen joskus pystyn kuuntelemaan. Vielä en Kirillin musiikkia oikein pysty kuuntelemaan.

Idols-kilpailun aikana Ari sai kritiikkiä niin vankkumattomasta hevilinjastaan kuin lausunnoistaankin, joissa hän kertoi mielipiteitään toisista artisteista. Paulalla on luottoa Ariin artistina.

- Hänellä on upea ääni ja hyvä ote esiintymiseen, Paula sanoo.

(Hannikainen. Kiitos, Ari! IL 9.5.2007)

Paula Nummelan hyväksyvää asennetta ja Kirka-vertausta korostetaan samassa artikkelissa myös sijoittamalla Koivunen ja Kirka samaan suomalaisten hevilaulajien kaanoniin. Pasisi että "Hetki lyö" tunnettiin Kirkan suosikkikappaleena tämän omasta repertuaarista, oli sittemmin vankasti iskelmälaulajaksi siirtyneellä miehellä rocktausta, johon tämän kuoleman jälkeen oltiin julkisestikin kiinnitetty jälleen tarkempaa huomiota. Julkaisunsa aikaan Kirkan sinänsä täysin pätevät englanninkieliset heavy/hardrock -albumit eivät olleet riittävällä voimalla kohdanneet ostavaa yleisöä. Silti myöhemmästä pääasiallisesta iskelmälaulajastatuksesta huolimatta Kirka itse haikaili vielä muunkin musiikin perään.

Kappaleen heviversio olisi varmasti ollut edesmenneen Kirkan mieleen, sillä Kirkaa on kutsuttu myös Suomen ensimmäiseksi hevilaulajaksi. 80-luvulla hän vaihtoi iskelmät raskaampaan tuotantoon ja teki R.O.C.K. ja The Spell-levyt.

Kirka luonnehti musiikillista linjaansa aikoinaan Iltalehden haastattelussa näin:

Haluan tehdä rokkia, gospelia, soulia ja heviä, mutta tangoon en koske. Sen osaa Taipaleen Reijo paremmin!

(Hannikainen. Kiitos, Ari! IL 9.5.2007)

Kun Kirkan tulevasta muistokonsertista uutisoidaan heinäkuussa, käy ilmi että Ari Koivunen on mukana esittämässä "muutaman hevibiisin" (Korppi, Konserttituotto päiväkotiin. IL 12.7.2007). Suunnitelmat verrattain pienimuotoisesta, perheen itse järjestämästä, konsertista muuttuvat hiljalleen yhteistyökumppaneiden lisääntyessä suurempaan ja konserttipaikaksi valitaan peräti Hartwall Arena (Jäntti, Konsertti auttaa surutyössä. IL 11.10.2007). Vaikka isähahmo on jo kuollut, on tilanteessa lupaavia initiaation merkkejä. Lukija ehkä odottaa nyt menestyksestä uraa tekevän ja aiemmin hevilaulajien kaanoniin nostetun Koivusen nälkäisenä saapuvan isähahmon, tai tässä kohtaa pikemminkin häntä edustavan tahon, luo ja osoittavan itsensä tämän veroiseksi. Ehkä Koivunen tekeekin näin, mutta Iltalehti ei enää kiinnitä asiaan huomiota. Kohtuullisen määrän etukäteishuomiota Iltalehdessä saanut konsertti kuitataan lopulta penseällä mielipidekirjoituksella, jossa Koivunen saa kyllä kehuja, mutta päähuomio siirtyy kehnokoon yleistason.

Kaija Koon Varrella virran, Ari Koivusen upea tykitys kappaleesta Hetki lyö ja Maarit Hurmerinnan Silta yli synkän virran olivat kiitoksen ansaitsevia tulkintoja. Yleisö oli mukana, ja esitykset saivat kylmiä väreitä aikaan. Konsertin muu anti ei valitettavasti sytyttänyt.

Kassu Halosen orkesteri olisi toiminut varmasti ruotsinlaivalla, mutta suurella Hartwall Arenalla bändin anti jäi torsioksi.

(Kupiainen. Laimeaa. IL 15.2.2007)

3.8 Viettelijätär

Viettelijätär on Campbellin (2004, 111-116) mukaan monomyytin osa, jossa sankari altistuu erilaisille inhimillisen, hetkittäin jopa raadollisen, elämän houkutuksille. Houkutukset kääntyvät alun lupaavan positiivisesta ja hyvällä tavalla jännittävistä kokemuksista tarinan myötä monesti synkiksi ja pelottaviksi, jopa painajaismaisiksi. Tunnettuna esimerkkinä tarina Oidipuksesta on klassinen viettelijätärkertomus. Keskeistä ei tässä osassa silti ole naishahmo, vaan elämän ja ihmismielen epämiellyttävien, jopa kuvottavien, ja vaikeasti käsiteltävien pimeiden puolten käsittely tavalla tai toisella. Käänte tarjoaakin samaistumisen mahdollisuuksia tarinan vastaanottajille, joiden on näin helppo peilata itseään, elämäänsä ja arvojaan suhteessa sankariin ja tämän kohtaamiin hankaluuksiin. Campbell esittääkin, että yksi monomyytin merkitys kulttuurissa on juuri tämä sen tarjoama itsetarkastelun mahdollisuus.

Viettelijätärtä muistuttava, mutta mahdollisesti keskeisempi tarinankulku on myös sortuvalla iskelmäkuninkaalla. Ahon (2003, 121-132) mukaan koko valmistavan kokeen jälkeinen päätarina on vaihe, jossa sankari aluksi nauttii täysin rinnoin saavuttamastaan henkisestä ja materiaalisesta menestyksestä. Päätarinan alkupuolen menestys ja siihen liittyvä näyttävä, rehvakas ja iloluontoinen juhliminen kääntyy kuitenkin tarinan myötä itseään vastaan ja aiheuttaa hiljalleen ylitsepääsemättömiä ongelmia. Ongelmien pääasiallisena aiheuttajina ovat lisääntyvä päihdekäyttö ja sankarin yleinen sopimattomuus ympäröivään yhteiskuntaan. Lopulta ilottelu kääntyy itseään vastaan ja yleisö alkaa suhtautua vihamielisesti entiseen sankariinsa. Monesti on jokin erityinen hetki, jonka jälkeenpäin voi katsoa olleen artistin karnevalistisen elämän kulminaatiopiste. Tätä tilannetta Aho kutsuu ratkaisevaksi kokeeksi.

3.8.1 Sympaattinen syöppö

Mr. Lordin tarinasta tuntuvat puuttuvan kaikki viettelijättären piirteet. Euroviisuvoiton jälkeen hirviö jatkaa johtamansa orkesterin kanssa työskentelyä entiseen malliin,

yllättävästä menestyksestä huolimatta, ja tuntuu muutenkin pitävän elämänsä järkevällä tavalla hallinnassa. Jos edes jotain kyseenalaisille houkutukselle alttiutta Mr. Lordista on löydettävä, on ainoa tulos tämän toisinaan esille tulevat hieman vastuuttomat ravintotottumukset ja huono yleiskunto. Näistä ominaisuuksista saamme kuitenkin tietää vain Mr. Lordin omasta suusta, sen sijaan että lukisimme niistä skandaaliotsikoista.

- On se kumma, kun ennen suklaalevyt kokoontuivat tasaisesti ympäri vartaloa ja nyt kaikki tuohon eteen. Kaljamaha ilman kaljan juontia.
- Johanna joskus motkottaa, kattelee kulmat kurkussa. On huolissaan, kun tein elinikäennustetestin ja sen mukaan kestäen 59-vuotiaaksi. Meitsin kunto on jo nyt 34-vuotiaana kuin kuuskymppisen.
- Mutta ei helevetti, ei mulla riitä energia muuttamaan elintapojani. Likemmäs kolme askia tupakkia menee päivässä... Kokista juon mahottomasti, mutta en viinaa. Paitsi skottiviskiä, ja reilusti, mutta tuskin kahta kertaa vuodessa.

(Seppälä, "En ikipäivänä ihastu toiseen" IL 30.10.2008)

3.8.2 Lonkeropullon salaisuus

Ari Koivusen tarinasta on löydettävissä paljonkin viettelijätärkkäänteen inhimillisissä ongelmissa rypemistä. Alusta asti värikkäänä ja haasteellisenakin persoonana esitetty laulaja näyttää Iltalehden sivuilla olevan ongelmissa niin egonsa, alkoholin kuin uhkapelaamisenkin kanssa. Jo Idols-kilpailun semifinaalien aikoihin käy ilmi, että Koivusella on edessään oikeusjuttu edellisen syksyn rattijuopumuksesta. Vaikka Koivunen katuukin julkisesti, toteaa hän käryn käyneen aamulla laivareissun jälkeen otetusta lonkerosta ja vaikuttaa jopa trivialisoivan asiaa huomauttaessaan, että "90 prosenttia suomalaismiehistä on joskus ajanut autoa pienessä humalassa" (Lehtiö, Myös toinen idoli käräjille. IL 30.1.2007).

Iltalehti tarjoaa alkoholiteemalle pian jatkoa huomiota herättävän rehvakkaasti otsikoidulla artikkelilla, jossa kerrotaan Koivusen jäsenyydestä kesäfestivaaleja

"tukevassa humalassa ja usein alasti" kiertävässä rokkariryhmässä (Lehtiö. Viinaa ja sekoilua. Iltalehti 10.2.2007, 43). Semifinaalien edetessä finaaleihin Koivunen pääsee kuitenkin tarkentamaan alkoholisuhtautumistaan.

Millainen on suhteenne alkoholiin?

A: Sitä on kysytty minulta paljon sen jälkeen, kun rattijuopumustuomioni tuli julkisuuteen. Julkisuudessa on virheellisesti väitetty, että joisin päivittäin yksi-kaksi lonkeroa. Se on ihan p***aa. Oikeasti sanoin, että silloin kun otan, otan yleensä yhdestä kahteen lonkeroa. Peruskännejä vedän harvoin. Rattijuoppouteni saatiin julkisuudessa kuulostamaan asialta, josta olisin ylpeä. En tosiaankaan ole. Minua kaduttaa se todella paljon.

(Hannikainen. Rankat kokemukset yhdistävät. IL 16.2.2007)

Finaalien lähentyessä Iltalehti suhtautuu muutenkin armeliaammin rattijuopumukseen. Kun tuomio 270 euron sakoista ja ajokiellosta vapautumisesta viimein tulee, on siitä uutisoivassa artikkelissa varsin anteeksiantavainen sävy. Sen myötä koko rattijuopumus vaipuu unohduksiin Iltalehden sivuilta ja Koivunen saa keskittyä finaaliin ilman tapauksen kiusallista muistelemista.

- Hyvä juttu. Kai se oikein meni, kun näin on päätetty. Toivoin, että tämä menee pienellä, ja niin kävi, Koivunen iloitsi kuultuaan tuomiostaan Iltalehden välityksellä.

Koivunen kärehti rattijuopumuksesta viime lokakuussa Lahdessa. Laivalta palannut laulaja oli kertomansa mukaan ottanut yhden lonkeron aamulla.

- Tyhmin teko mitä olen ikinä tehnyt, kadun edelleen. Pitää muistaa, että virheistä oppii.

Koivunen kertoi rattijuopumuksesta tuotantoyhtiölle välittömästi jatkoon päästyään.

- Kävin asian silloin läpi, kun se tapahtui. Nyt olen yrittänyt keskittyä Idolsiin.

(Kupiainen, "Elämäni tyhmin teko", IL 24.2.2007)

Vaikka rattijuopumus unohtuu, pysyy Koivusen alkoholisuhte silti otsikoissa. Esimerkiksi Idols-asunnon alaikäisistä kilpailijoista johtuvaa alkoholin täyskieltoa

harmitellessaan hän päätyy välittömästi otsikkoon (Ari tahtoo saunakaljansa. IL 17.3.2007). Myös hänen finaali-lähtönsä jälkeinen, ilmeisesti kuitenkin lehdistön näkökulmasta tapahtumaköyhä, yökerhoretkenä päätyi otsikoihin (Rantalainen. Ari juhli jatkoilla rauhallisesti. IL 31.3.2007). Seuraava alkoholiin liittyvä kirjoittelu julkaistaan vasta keikkakesän lopulla. Elokuussa uutisoidaan paitsi Koivusen esiintymisestä lonkeropullo kädessä, myös tämän muusta epäilyttävästä käytöksestä. Lyhyellä aikavälillä julkaistut tekstit luovat kuvan johdonmukaisesti pahennusta aiheuttavasta Koivusesta. Vaikka alkoholia ei mainita pääosassa seuraavista artikkeleista, lienee turvallista tehdä se yleistys, ettei lukija oleta esim. viuhahtelua tapahtuvan selvin päin suomalaisessa kulttuurissa. Anarkistinen käytös näyttyytyy lukijalle todennäköisimmin suhteessa alkoholiuutisointiin.

Idols-Arin käytös herätti pahennusta ikärajoittomassa musiikkitapahtumassa.

Idolsista pinnalle ponnahtaneen heviartisti Ari Koivusen käytös ei miellyttänyt kaikkia katselijoita viime lauantaina järjestetyllä ikärajoittomalla keikalla Lahden Mukkulassa.

- Supersankari heilui lavalla lonkeropullo kädessä ja viljeli v***u-sanaa lähes jokaisessa kappaleiden välissä sanomassaan lauseessa, mikä varmasti oli varsinkin perheen pienempien mieleen, keikalla ollut henkilö valittaa perjantaisen Metro-lehden mielipidepalstalla.

[...]

Hevittäjä hämmästytti yleisöä tempauksellaan myös heinäkuussa Muuramen Riihivuorirockissa. Ari säntäsi lavalle alusvaatteissaan hevibändi Machine Menin viimeisen laulun aikana. Mukana seurasi idolin bändijäseniä, joilla kaikilla oli yllään pelkät bokserit.

Silminnäkijän mukaan keikka huipentui, kun Koivunen veti bokseistaan banaanin, jonka artisti ojensi Machine Menin laulajalle.

(Talmén. Kiroili ja heilui pullo kädessä. IL 18.8.2007)

Banaani-ilottelun lisäksi kyseenalaista julkisuutta Koivuselle aiheutti myös muutamaa päivää myöhemmin uutisoitu huuteluepisodi, jossa Idols-juontaja Ellen Jokikunnas huusi festivaaliyleisöstä lavalle "Ari, sä olet homo". Koivunen itse suhtautui asiaan

kevyesti ja totesi huutelun olleen ystävien välistä sisäpiirihuumoria (Hannikainen. "Ari, olet homo!" Iltalehti, 21.8.2007). Tilanne vaati Koivusen lisäksi Jokikunnakseltakin ilmeisen vaivaantunutta selittelyä Iltalehden haastattelussa (Hannikainen, "Homo on hemmottelusana!" IL 22.8.2007). Lisäksi samalla keikalla sattunut, sinänsä Koivuseen liittymätön, toisen bändin laulajan viuhahdus sai myös oman suggestiivisen otsikkonsa tähän yhteyteen (Alasti lavalle. IL 21.8.2007).

Jokikunnaksen kohtuudella sanottuna mitätöntä huudahdusta kommentoivat, pääosin kuitenkin varsin maltillisesti, useat homoseksuaalit julkisuuden hahmot (ks. Hannikainen, "Homo on hemmottelusana!" IL 22.8.2007 ja Talmén. Jari tahtoi kokea isyyden. IL 28.8.2007) ja myös Suomen kansa sai narkästyneen äänensä kuuluviin lukijakirjeen muodossa. Elokuun loppupuoli oli Koivusen uran mittakaavassa varsin intensiivinen negatiivisen julkisuuden aika ja voinee olettaa, että lukijakirje on harkiten valittu edustamaan lukijoiden oletettuja ajatuksia.

Ottakaa huomioon, että yleisö ja fanit ovat ne, joiden ansiosta te molemmat olette päässeet noinkin pitkälle. Ari, älä unohda suurinta fanijoukkoasi eli pikkutyttöjä. Äläkä, Ellen, unohda kauneuttasi kuolaavia möhömahaisia miehiä.

Itse äitinä en toisi lastani tapahtumaan, jossa kiroillaan ja esiinnyttään humalassa. Tähän voin vain sanoa, että en pidä teitä minään!

[...]

Ari, sinulla on jumalainen ääni. Käytä sitä oikein äläkä hurahda viinan tai huumeiden maailmaan. Ole fiksumpi kuin jo eläkkeellä olevat rokkarit.

(Kirje Ellenille ja Arille. IL 24.8.2007)

Nimetön lukijakirje tiivistää ne assosiaatiot, jotka Iltalehden artikkelit ovat lukijoille tuottaneet. Vaikka Koivunen on alusta asti haastatteluissa todennut juovansa sille päällekin sattuessaan vain muutaman lonkeron, eikä mikään teksteissä esitetty poikkeaa tästä lausunnosta, on otsikointi "Kiroili ja heilui pullo kädessä" omiaan luomaan lukijalle kuvan vahvassa humalassa öykkäroivästä laulajasta. Kun Koivunen vielä liitetään julkialastomuuteen ja julkeaan kielenkäyttöön, lukijalle syntyy mielikuva siitä,

että miespoloinen on samalla tiellä kuin sortuvat iskelmäkuninkaatkin. 2007 elokuun loppu vertautuu erityisesti Olavi Virran uran tuhonneeseen ratkaisevaan kokeeseen, jota Aho kuvaa seuraavasti:

Jälkikäteen muisteltuna yksi ainoa dramaattinen tapahtuma toimi Olavi Virran tapauksessa käännekohtana, joka murskasi Tangon kuninkaan: keikka Ilomantsissa päättyi ikävästi keskeytykseen. Alkoholilla on osuutta asiaan ja lehdet kirjoittavat tapauksesta parhaavaan sävyyn. Pian Virta ajautuu negatiivisen uutisoinnin ansioista taloudellisiin vaikeuksiin, joista ei tulisi koskaan enää nousemaan.

(Aho 2003, 136.)

3.8.3 Duunarihirviö

Toinen viettelijättären esiintymismuoto ja samalla yksi sortuvan iskelmäkuninkaan keskeisistä haasteista on suhde rahaan. Tälläkin osa-alueella Mr. Lordin tarina on varsin hillitty. Vielä puoli vuotta viisuvoiton jälkeen hän suhtautuu rahakysymyksiin tavallisen kadunmiehen vaivattomalla rempseydellä. Sama linja pysyy kaksi vuotta myöhemminkin, kun vuoden 2007 bändiyrityksen 50 000 euron tappiota puidaan Iltalehden haastattelussa. Silti Lordi tuottaa saman artikkelin mukaan yhä tässäkin vaiheessa riittävästi, jottei bändin jäsenten tarvitse tehdä muita töitä.

Olet aiemmin sanonut, että viisuvoitto ei vielä ole näkynyt pankkitililläsi. Ensi vuonna alkaa jo tanakammin ropista. Mikä on Mr.Lordin ensimmäinen tupakkiaskia isompi investointi?

- Vuokran maksu. Kai pitäisi hommata talo, kun kahden ison ihmisen ja kolmen koiran kerrostaloasuminen melkein keskellä Helsinkiä on vähän työlästä.

Formula- ja kiekkomiehet muuttavat veroparatiiseihin. Milloin neljän tuulen mies suuntaa vapaampiin viimoihin?

- Ihan totta: mulle on edelleen fantasiamaailmaa, että tilillä olisi rahaa! Jatkoissa pitää katsoa, onko tarvetta tai halua suunnata muualle. Tuntuisi, että Suomessa pysytään.

(Seppälä, Olisipa rahaa! IL 22.12.2006)

- Joko nyt uskotaan, että meitsistä ei oo tullu miljonääriä! Kaikki mitä on tullu, on sijoitettu bändiin ja kiertueisiin. Meidän rundeilla kulkee viitisentoista henkeä, keikkabussit maksavat, ja pyrotekniikka.

[...]

Mr. Lordi muistuttaa myös, että hän saa keikoilta yhtä paljon palkkaa kuin yhtyeen muutkin jäsenet.

- Iskelmäpuolella ollaan vokalistikeskeisiä. Meiän bändissä kukaan ei nosta ittiään muien yläpuolelle.

(Seppälä, "Ei meistä tullut miljonäärejä" IL 21.10.2008)

Vaikuttaa siis siltä, että hetken huomiosta ja menestyksestä huolimatta Mr. Lordi on taloudellisessa mielessä pysynyt bändinsä rivijäsenenä. Euroviisuvoitto ei heilauttanut hirviötä siltä elämänreitiltä, jolla tämä oli valmiiksi ja oli ilmeisesti ollut koko ikänsä. Ei seurannut näkyvää ja karnevalistista menestyksestä nauttimista, eikä myöskään mitään romahdukseen viittaavaa. Yritystappio ei sinänsä ole mikään kokonaisvaltaisen alamäen indikaattori, eikä se välttämättä näyttäydy sellaisena edes suurelle yleisölle. Varsinkin kun kiinnostuneina asiaa seuranneet tiesivät myös Mr. Lordin noin 111 000 euron henkilökohtaisista tuloista vuonna 2006 (Lehtiö, Nieminen & Nurmisto. Iskelmätähdet jyräsivät rokkarit! IL 2.11.2007).

3.8.4 Se hulivilipoika

Koivusen tapauksessa tämän sinänsä vaatimaton voittopalkkio Idolsista uutisoitiin omalla otsikollaan. Laulajan omassa kommentissa rahojen kerralla saamisesta on havaittavissa huolta kyvystä hallita summaa. Levynmyyntiennakko on myös useasti, sopimuksista toki riippuen, rahaa, jonka levy-yhtiö ottaa takaisin levyn myynnistä. Levymyyntiennakko on tässä mielessä käytännössä artistin omaa rahaa, eikä irrallinen palkkiosumma. Rahajaon yksityiskohdasta ei ole uutisissa tarkempaa tietoa, mutta kirjoituksen sävy on tästä huolimatta se, että rahan saaminen levynmyyntiennakkona on yksiselitteisen positiivinen asia.

- Ei siitä nyt paljon verojen jälkeen jää. Huono juttu, kun sen saa kaiken kerralla, tuore Idols-voittaja Ari Koivunen totesi eilen illalla voittopotistaan.

22-vuotias lahtelainen hevimies kuittasi itselleen Idols-voiton myötä 30 000 euroa sekä levytyssopimuksen. Rahat ovat levymyyntiennakkoa, joka maksetaan artistille samantien, vaikkei levy myisikään tuon rahasumman edestä.

(Jäntti, Talmén & Lehtiö. Palkkio 30 000! L 7.4.2007)

Pian näytti silti, että Koivunen lunastaisikin mittavat ennakkonsa. Miehen debyyttialbumi *Fuel For The Fire* ampaisi Suomen albumilistan kärkeen ja myyntiluvut liikkuvat heti julkaisun jälkeen 37 000 kappaleen tienoilla (Hyttinen, "Tällaista en uskaltanut edes veikkailla!" IL 7.5.2007). Albumi siis myi välittömästi silloisten myyntirajojen mukaista platinaa. Alle kuukautta myöhemmin oletettu myyntiluku oli jo noin 60 000. Haastatellut "alan ammattilaiset" povasivat keikkojen ja levymyynnin yhteistuloksena noin 70 000 euron vuosituloja Koivuselle, mutta laulaja itse ei kuitenkaan tuntunut olevan kiinnostunut rahojensa laskemisesta (Pennanen. Hevi-Arilla menee lujaa! IL 28.7.2007).

Arin kohdalla myös hulppeita tuloja. Hän ei kuitenkaan ole itse edes tietoinen, millaisista summista on kyse.

- Rahaa tulee ja rahaa menee. Olen joutunut ja tottunut elämään välillä tosi tiukillakin. Mukavaa, ettei tarvitse joka penniä laskea, mutta ei raha muuten elämääni muuta. En ole todellakaan säästäjä- tai suunnittelijatyypä. Ajattelen viisi minuuttia eteenpäin ja viisi taaksepäin.

(Pennanen, Hevi-Arilla menee lujaa! IL 28.7.2007)

Koivusen kuvattu holtittomuus rahankäyttäjänä kuitenkin toteutui todella vasta miltei vuotta myöhemmin, kun tämän yhteensä 12 000 euron uhkapelitappio uutisoitiin Iltalehdessä. Laulaja oli Espanjassa osallistumassa pokeriturnaukseen, mutta suuret tappiot syntyivät toverillisessa vedonlyönnissä oletettavasti tuttujen ihmisen kanssa. Iltalehti sai asiasta vihiä Radio Rockin juontaja Jussi Heikelältä, joka oli kertonut häviöstä lähetyksessä, mutta ei halunnut paljastaa Iltalehdelle tarkempia yksityiskohtia.

Artikkelissa käy kuitenkin ilmi, että Koivunen on harrastanut uhkapelaamista useamman vuoden pokerin muodossa ja kyseessä on hänen "ykkösharrastuksensa" (Lehtiö, Hävisi uhkapelissä 12 000 euroa! IL 27.5.2008). Iltalehden sivuilla syntyy kuitenkin mielikuva artistista, joka ei välttämättä hallitse pelaamistaan.

Koivunen on noussut Idols-ohjelman jälkeen tähtikaartiin ja ura on ollut kovassa nosteessa. Miehen kyvyt taloudellisten asioiden hoitamiseen ovat kuitenkin rempallaan. Hän joutui heikkoina aikoinaan hakemaan rahaa jopa sosiaalitoimistosta.

- Ei tässä nytkään paljon helpompaa ole. Rahaa on joskus, mutta kun on tällainen tyhjää, kuin meitsi, saa sitä menemäänkin, laulaja kertoo Seiskassa.

(Lehtiö, Hävisi uhkapelissä 12 000 euroa! IL 27.5.2008)

Uhkapelitappio olisi luultavasti jäänyt pikku kuriositeetiksi, mikäli samoihin aikoihin julkaistu Koivusen toinen albumi olisi jatkanut laulajan menestystarinaa. Nyt rahallisen tappion yhteyteen sitoutui myös taiteellinen tappio ja Koivusen päälle alkoi tiiviisti kietoutua sortuvan iskelmäkuninkaan viitta. Toinen levy myi yli kultarajan välittömästi, mutta suhteessa edelliseen suurmenestykseen tulos oli vaatimaton.

Voitto teki karaokelaulajasta hetkessä suursuosikin, mutta kiinnostähteyttä se ei ole vielä taannut. Arin levymyynti on nyt romahtanut moninkertaisesti.

(Hannikainen, Jyrkkä alamäki! IL 10.9.2008)

3.9 Äärimmäinen voitto / ratkaiseva koe

Koska Mr. Lordin ja Ari Koivusen tarinat jatkuvat yhä, olisi hätiköityä yrittää sanoa mitään todella määrittävää niiden äärimmäisen voiton tai ratkaisevan kokeen hetkistä. Analyysiin valitulta ajanjaksolta voi kuitenkin etsiä ja löytää jotain niihin viittaavaa. Koivusen ja ratkaisevan kokeen suhdetta on jo sivuttu ja kohdattu selkeitä merkkejä

siitä, että laulaja on häviämässä kokeensa ja kokemassa sortuvan iskelmäkuninkaan lopullisen kohtalon. Iltalehden artikkeleiden perusteella mies sekoilee humalassa ja on kokenut useammankin julkinöyrytyksen. Raha-asiat näyttävät olevan rempallaan ja levymyynni laskussa. Koivusen vaiheita seuraava ja kommentoiva kansa vaikuttaa olevan yhtä aikaa vihainen ja huolissaan.

Monomyytin äärimmäinen voitto on jollain tasolla sankarin lopullinen tuhoutumattomuus tai kuolemattomuus, jopa eräänlainen jumalan ja tai jumalten kaltaiseksi nouseminen. (Campbell 2004, 159-178). Sortuvan iskelmäkuninkaan voitto taas olisi selvitä ratkaisevasta kokeesta voittajana siten, että tämän edustamat arvot voittaisivat julkisesti häntä vastustavien arvot (Aho 2003, 121-142). Koivusen tapauksessa tämä tarkoittaisi levymyynnin nousua, laulajan työn sallimaa hyvää elintasoja ja yleisön sallivaa, ellei peräti ylistävää, suhtautumista tämän konservatiivisesta näkökulmasta katsottuna kyseenalaiseen elämäntyyliin. Mr. Lordin voittokriteerijä on vaikeampi määrittellä, sillä hän on aiemmin jumalattarensa avulla kohdannut isähahmon verrattain voitokkaasti ja seuraavana liikkeenään voisi edetä hyvinkin moneen suuntaan.

Ylitulkinnan rajalla taiteiden voisi todeta, että Mr. Lordin seuraava liike, oman pitkäaikaisen elokuvaunelmansa toteuttaminen, oli askel kohti symbolista kuolemattomuutta. Lordi-yhtyeen jäsenet kauhuelokuvan hirviöiksi muuttaneen *Dark Floorsin* (2008) menestys jäi kuitenkin kyseenalaiseksi, vaikka Mr. Lordi itse tuntui tyytyväiseltä. Menestys oli ehkä enemmän taiteellinen kuin taloudellinen.

- Voi helvetti soikoon. Leffahan on mennyt just kuten sen Suomessa pitikin. Mie ja Pete (Riski, ohjaaja) ja Solarin väki ollaan tiedetty, että kauhuleffa kuuluu marginaaligenreen.

- Olen paapottanut siitä asti kun Lordi-elokuvasta alettiin puhua, ettei siitä tule massayleisöleffaa. On turhauttavaa kuunnella semmoisten kritiikkiä, jotka eivät ole kiinnostuneita horrorista.

(Seppälä. "Helvetti soikoon!" IL 13.2.2008)

Dark Floorsille ennen julkaisua povattuja jatko-osia ei kuitenkaan ole tähän päivään

mennessä tullut. Koska Mr. Lordin unelma kuitenkin toteutui, voidaan ajatella ettei kyseessä ollut sen kummemmin äärimmäinen voitto kuin ratkaiseva tappiokaan. Lordi-yhtye jatkaa uraansa tänäkin päivänä.

Ari Koivunen puolestaan pelastautui uhkaavalta ratkaisevan kokeen tappiolta hylkäämällä uransa Idolsista ponnistaneena sooloartistina ja hyppäämällä marginaalissa melko tunnettuun ja arvostusta nauttivaan Amoral-metalliyhtyeeseen laulajaksi. Tämän jälkeen huomio Koivusta kohtaan itsenäisenä hahmona väheni Iltalehdessä merkittävästi ja mahdolliset toilailutkin jäivät varsin vähälle huomiolle. Tarina vaikutti saavan varsin onnellisen käänteen ja Koivunen onnistui Amoraliin liittymällä väistämään koko ratkaisevan kokeensa. Vaikka vielä uutisoinnin yhteydessä Koivunen uskoi jatkavansa soolouraansa, hän ei ole omalla nimellään julkaissut albumia vuoden 2008 jälkeen.

Ari Koivunen jatkaa edelleen myös oman yhtyeensä kanssa, mutta uskoo aikataulujen luvutuvan. Uusi rooli Amoralin jäsenenä eikä nimimiehenä on jopa tavallaan vapauttava.

- Mä olen soittanut pitkään rumpuja ja tottunut muusikon osaan, Ari hymyilee.

(Hyttinen. Ari Koivunen metallibändin laulajaksi. IL 25.11.2008)

4. Johtopäätöksiä ja pohdintaa

4.1 Hevisankari genrenä

Aineistoanalyysin perusteella voi sanoa, että niin Mr. Lordin kuin Ari Koivusenkin tarinoita Iltalehdessä on mahdollista melko laajasti tarkastella muotoilemani hevisankarimyytin kautta. Hevisankarin kehystarinan elementit ovat paikoin selkeästi läsnä, paikoin taas vaativat paljonkin vapauksia ottavaa tulkintaa. Hevisankari, samoin kuin yleisemmin sankarimyytti, genrenä on kuitenkin niin voimakas, että sen konventiot näyttävät antavan tilaa hyvin erilaisille tarinankuluille. Mikäli lukija jossain vaiheessa tietoisesti tai tiedostamatta hahmottaa tarinan olevan genreltään sankarimyytti, kestää tarinankulku paljonkin rönsyilyä ja myytille vieraitakin elementtejä, mutta pysyy silti lukijan mielessä genrensä edustajana

Palaan nyt Veijo Hietalan (2006, 94-95) esittelemiin narratologian peruskäsitteisiin, diskurssiin ja tarinaan. Tutkimuksen alussa esittämäni sarjakuvavertaus selventää, miten lukija täydentää artistien tarinankulkua diskurssin pohjalta. Diskurssi tässä tapauksessa on kuukausien ja vuosien aikajanelle ajoittuva artikkelien ja otsikoiden sarja, mutta tarina syntyy lukijan tulkinnan ja täydentämisen tuloksena. Prosessin inhimillisen luonteen vuoksi tarina ei sekään ole stabiili, vaan saattaa tulkitsijankin mielessä saada monia eri muotoja ja merkityksiä (emt 96).

Diskurssi, esimerkiksi Iltalehden sinänsä ajassa ja paikassa toisiinsa liittymättömät artikkelit tietystä hevilaulajasta, saa tarinamuotonsa tulkitsijan mielessä kulttuurisesti jaettujen merkitysjärjestelmien avulla ja keskeinen näistä on juuri genre. Tarinamuodon syntymiselle on välttämätöntä, että diskurssin voi asettaa jonkinlaiseen kehukseen. Muutoin tarina jää syntymättä loputtomien rinnakkaisten tulkintamahdollisuuksien vuoksi. Hietalan mukaan genre määrää sen, mitä asioita ylipäätään voi esittää, sekä sen mitkä asiat voivat olla syy-seuraussuhteessa toisiinsa (emt. 103). Genre siis ohjaa niin diskurssin kuin tarinankin syntyä.

Oma valintani tutkia Iltalehden artikkeleja juuri hevisankarigenren kautta ohjasi minut valitsemaan tutkimukseen sellaisia artikkeleja kuin valitsin. Diskurssi, sellaisena kuin se tässä tutkimuksessa esiintyy, on näin ollen seuraus uutisoinnin genreen asettamisesta. Toisaalta valitsemieni artikkelien diskurssi voisi saada hyvinkin erilaisia tulkintoja, jos tulkitsija sijoittaisi sen toiseen genreen. Esimerkiksi Mr. Lordin ongelma itsenäisyyspäivän linnanjuhlien kanssa olisi ollut mahdollista tulkita enemmän naamioituneena yhteisössä esiintymisen ongelmaan keskittyen, jolloin klassisen sankarimyytin variaation sijaan läheisempi genre olisi kenties ollut sarjakuvamaailman supersankari. Ari Koivusen tapauksessa painopiste olisi ollut mahdollista asettaa tämän "vaikeuksista voittoon" -tyyliselle tarinalle, jolloin monet artistin ongelmia käsittelevät diskurssin osat olisivat saaneet vähemmän huomiota ja tarinan yleissävy olisi todennäköisesti huomattavasti valoisampi.

Hevisankari genrenä ja siten tulkinnallisena kehyksenä on mielestäni onnistunut. Genreen oli mahdollista sujuvasti sijoittaa sekä Mr. Lordin että Ari Koivusen uran keskeiset uutistapahtumat valitsemaltani ajanjaksolta ja paikoin näin muodostuneet näkökulmat toivat yllättäviäkin kulmia materiaaliin. Diskursseista mielessäni muotoutuvat tarinat ovat toki ensisijaisesti omaa tulkintaani, mutta genren avulla on mahdollista löytää diskursseihin funktionaalinen yhteinen tarttumapinta muiden oman kulttuurini edustajien kanssa.

4.2 Genre reaalityodellisuudessa

Siinä missä diskurssi ja tarina ovat narratologian termejä, eivätkä tekstiin keskittyvinä sinänsä tekemisissä reaalityodellisuuden kanssa, on genrellä myös ulottuvuus, joka koskettaa konkreettista elämää. Herkmanin (2005, 115) esittämässä genrekonventioiden nelijaossa diskurssi vastaa karkeasti *mediaesitystä* ja tarina *vastaanottoa*. Vaikka tutkimukseni keskittyy ensisijaisesti näihin, ovat myös kaksi muuta nelijaon aluetta, *tuotanto* ja *palaute* hetken pohdinnan arvoisia.

Analysoitaessa diskurssia ja tarinaa on pidettävä tarkasti mielessä jako reaalityodellisuuden kanssa. Lukemalla ja tulkitsemalla uutistekstejä voi päätyä hyvinkin äärimmäisiin päätelmiin, mutta niiden ei tule ajatella olevan kuva todellisuudesta. Genrellä on kuitenkin vaikutuksensa todellisuuteen. Osuvana esimerkkinä tästä pidän luvussa 3.8.2 käsittelemääni lukijakirjettä Ari Koivuselle ja Ellen Jokikunnakselle. Kirje on esimerkki palautteesta, mutta myös tuotannosta. Palautteena tulkittuna kirje on ihmiseltä, jonka uskallan arvella tulkinneen Ari Koivuseen liittyvää diskurssia osin tai kokonaan sortuvan iskelmäkuninkaan genren kautta. Pelkästään diskurssissa, siis Iltalehden artikkeleissa, esiintyneen informaation perusteella kirje ei ole viestiltään perusteltu. Kiroilu, sen kummemmin kuin lonkeropullo kädessä esiintymisenkään, eivät ole suoria viitteitä humalassa esiintymiseen. Lukijakirjeen kirjoittaja on kuitenkin jo näin pitkällä tulkinnassaan ja myös selkeästi ilmaisee sen. Viittaamalla "jo eläkkeellä oleviin rokkareihin" kirjoittaja ilmaisee mielessään asettaneensa Koivusen ennalta määrätylelle elämänpolulle, jonka vaiheilta kuitenkin toivoo tämän lopulta välttävän.

Kun Iltalehti julkaisee tekstin, jossa lukijan suulla syyllistetään Koivusta humalassa esiintymisestä, tulee mukaan tuotannon ulottuvuus. Nostaesaaan lukijapalautteesta esille juuri tällaisen näkökulman Iltalehti vie Koivusta käsittelevää diskurssia kohti muotoa, jossa se genretulkinnan kautta entistäkin voimakkaammin muotoutuu sortuvan iskelmäkuninkaan kaltaiseksi tarinaksi. Jos iltapäivälehti antaa ymmärtää artistin esiintyvän humalassa, potentiaaliset vaikutukset reaalityodellisuudessa ulottuvat artistin henkilökohtaiseen elämään. Selkeimpinä esimerkkeinä tästä ovat vaikutukset artistin keikkamahdollisuuksiin tai yleisömääriin. Julkisuuden vaikutukset ovat monesti vaikeita ennustaa ja sellaisina voivat toki olla niin positiivisia kuin negatiivisiakin. Esimerkkinä mainitsemani Olavi Virran kohdalla vastaava tilanne kuitenkin käytännössä tuhosi miehen uran.

Mr. Lordin kohdalla genren vaikutukset reaalityodellisuuteen näyttäytyvät parhaiten tämän kieltämättä koomisia sävyjä sisältävässä suhteessa Joulupukkiin. Kohti valmistavaa koetta kulkenut hirviö ei ollut saanut joiltain osin epäluuloisen lähettäjänsä varauksetonta hyväksyntää. Mr. Lordin ja Joulupukin liittolaissuhteen reaalityodellisuuden vaikutukset jäävät lopulta vain arvailujen varaan, mutta suuri

potentiaali suhteella ainakin oli. Tarinan näkökulmasta hevisankari sai vahvan liittolaisen, todellisuudessa taas diskurssiin sisältyi Mr. Lordin hahmosta vakavissaan huolestuneille muistutus siitä, että hahmo kuului samaan satutodellisuuteen Joulupukin kanssa. Mikäli Mr. Lordiin liittyvän diskurssin tuotantoon vaikuttavilla tahoilla, oli kyse sitten Iltalehdestä tai kenties Mr. Lordin manageriportaasta, ymmärrettiin tämä ulottuvuus, oli kyse kieltämättä nerokkaasta liikkeestä.

4.3 Hevisankarina Mr. Lordi

Vaikka Mr. Lordin tarina on analyysin perusteella verrattain sopiva hevisankarin kaavaan, on tarinan hiipuminen haasteellinen tulkittava. Hevisankaruuden kannalta lupaavan lapsuuden, ilmeisen jumalattaren kohtaamisen ja sankarillisen itsensä todistamisen jälkeen Mr. Lordin päätarinan kulku tuntuu pysähtyvän siihen, kun tämä jumalattaren avulla keinottelee itsensä isähahmon initiaatiotilaisuudesta. Mr. Lordi pitää maskinsa päällään ja initiaation seurauksena saavutettu isähahmon siunaama aikuistuminen jää tapahtumatta. Tämän jälkeen Mr. Lordi vetäytyy elokuvansa tuotantoprojektin pariin, eikä päätarina tunnu saavan arvoistaan huipennusta.

Mr. Lordin uraa leimaa Putaansuun ja Mr. Lordin päällekkäisten hahmojen luoma hämmennys. Todellisessa elämässä Tomi Putaansuu jatkoi vuoden 2006 itsenäisyyspäivän jälkeen elämäänsä mm. muusikkona, elokuvaohjaajana ja ilmeisen onnellisena aviomiehenä. Elokuvaprojektin myötä Mr. Lordin edesottamukset eivät kuitenkaan tuntuneet enää mitenkään sopivan hevisankarin genreen. Vaikuttaa siltä, että genre hajoaa Mr. Lordin ympäriltä, sen sijaan että tämä selkeästi murtautuisi genrekonventioiden ulkopuolelle.

Uskon, että vastaus hevisankarin tarinan katkeamiseen löytyy parhaiten narratologisen lähestymistavan ulkopuolelta, genrekonventioiden tuotannosta. Ehkä Mr. Lordista maalattiin mediassa euroviisuvoiton jälkeen jotain, mitä tämän ei koskaan ollut tarkoitus olla? Iltalehden romanttiset kuvaukset omaperäisestä nerokkuudesta ja hetkellinen

kansallissankaruus eivät vaikuttaneet lopulta merkitsevän suuria Putaansuulle. Mies teki sitä mitä oli aina joka tapauksessa tehnyt. Mr. Lordin tarina oli hevisankarin tarina ja hevinsankarigenren kautta tarkasteltuna myös Putansuun itsensä elämä ja henkilöhistoria kietoutuivat hetken aikaa tähän samaan tarinaan. Kun suurin mediahuomio oli ohi, mies ja tämän hirviöhahmo irtosivat toisistaan eikä jäljellä ollut enää hevisankaria tarinan kulkua jatkamaan. Tätä hetkeä alleviivasi paradoksi, jossa puolifiktiivisestä Mr. Lordista tuli itsestään kirjoittaman fiktiivisen elokuvan päähenkilö, jolloin hevisankari kuvainnollisesti halkesi kahtia muusikko-elokuvaohjaaja Putaansuiksi ja puhtaan fiktiiviseksi Mr. Lordi -hirviöksi.

Diskurssin ja tarinan näkökulmasta katsottuna Mr. Lordin suoraselkäisyys viettelijättären edessä saattoi olla yksi syy sille, miksi kiinnostus hahmoa kohtaan laantui samoihin aikoihin elokuvaprojektin kanssa. Mr. Lordin ristiriidasta isähahmon kanssa löytyi paljon sankarimyyttiä heijastavaa kirjoitettavaa, mutta Putaansuun harmoninen perhe-elämä, taloudellinen järkevyyys ja kohtuutta korostava suhtautuminen päihteisiin eivät ehkä lopulta olleet yleisöä kiinnostavia asioita. Kun Mr. Lordi irtautui elokuvahahmoksi, oli pelkkä Putaansuu kuin kuka tahansa lukijoista. Hän ei enää ollut hevisankari, jonka matka oli kiehtova seikkailu arkipäivästä etäällä sijaitsevassa todellisuudessa.

4.4 Hevisankarina Ari Koivunen

Ari Koivusen hevisankarin tie noudattelee sortuvan iskelmäkuninkaan variaatiota hyvinkin tarkasti. Jälkeenpäin tarkasteltuna on helppo nähdä, miten tuotannolla on asiaan selkeä kulma. Koivunen nousee näennäisen vaatimattomista oloista tähdeksi, mutta Iltalehden näkökulma kohdistuu tämän ongelmiin saavutusten sijasta. Kun Koivunen ajautuu konfliktiin ensimmäisen potentiaalisen auttajansa, Remu Aaltosen, kanssa, tuntuu näkökulma olevan jo selvästi asetettu: nuorukainen on holtiton ja ylimielinen.

Seuraavaksi tulevan idolin parisuhdeongelmat nousevat Iltalehdessä esiin, ennen kuin tiedetään koko parisuhteen olemassaolosta. Voittouutisoinnin sinänsä riemukkaassa

sävyssä on jo viitteitä Koivusen vaikeuksiin rahan käsittelemisen kanssa ja valokeila pysyy myös voiton myötä nopeasti kuihtuvassa parisuhteessa. Alusta asti mukana seurannut kysymys alkoholiongelmasta värittää myöhemmin Koivusen toimia, kun tämä viettää ilmeisen huoletonta rockelämää kesäfestivaaleilla. Kunnollisen isähahmon puutteen vuoksi Koivunen ei myöskään missään vaiheessa tunnu käyvän läpi initiaatiota, jonka seurauksena tämä nähtäisiin kulttuurissa täysipainoisena aikuisena. Kun Koivusen elämä näyttäytyy lukijalle Iltalehden artikkeleiden synnyttämänä diskurssina, syntyvä tarina ei välttämättä vastaa Koivusen todellista elämää millään tavoin. Laulajan ongelmiin joutuminen tuntuu kuitenkin kuin ennalta määrättyä, samalla kun todellinen kysymys on se, onko mitään ongelmia todella olemassa, tai koskaan ollutkaan.

Koivusen siirtyminen soolouralta tunnetun bändin laulajaksi vaikuttaa myöhemmin tarkasteltuna miltei tietoiselta pelastautumiselta sortuvan iskelmäkuninkaan kohtalolta. Kyseessä on hieman saman kaltainen passiivisella liikkeellä genreen sopimattomaksi muuttuminen kuin Mr. Lordin elokuvaprojektikin, toki sillä erotuksella että Koivunen pysyy hahmona omana itsenään, eikä hajoa osiin. Liittymällä rivijäseneksi ja osaksi joukkuetta hevisankari kuitenkin luopuu individualismistaan ja keskeisestä asemastaan oman tarinansa sankarina. Sooloura jää oletetuista muista suunnitelmista huolimatta kesken ja Iltalehden mielenkiinto miestä kohtaan on Amoralisiin liittymisen jälkeen enää hyvin satunnaista.

4.6 Genren merkityksestä

Mitä meille lopulta kertoo se, että Mr. Lordi ja Ari Koivunen ovat molemmat melko hyviä genre-esimerkkejä hevisankarista, siis klassista sankarimyyttiä noudattavasta tarinasta? Tai se, että tämän genren ulkopuolelle siirryttyään molemmat menettivät merkittävän osan medianäkyvyyttään ja kiinnostavuuttaan suuren yleisön silmissä? Toki on otettava huomioon myös menestyksen suonut formaatti suhteessa aikaan. Euroviisukilpailuita ja Idols-kilpailuita on kerran vuodessa. Uudet kilpailijat ja voittajat kilpailevat vanhojen voittajien kanssa raivokkaasti medianäkyvyydestä. Silti kiistatta on olemassa artisteja, joiden tarinat kiehtovat yleisöä vuosikausia.

Hietalan (2006, 103) mukaan genret ovat "kulttuurin hyväksymiä kertomuksia":
Herkman taas toteaa genren käsitteestä seuraavaa:

Yleisesti ottaen kerronnan voi ymmärtää tavaksi järjestää maailmaa kielellisesti. Genre puolestaan on tapa järjestää kertomuksia. Kertomusten avulla tehdään tolkkua elämän ja maailman monimutkaisuudesta. Genrejen avulla taas erilaisia kertomuksia voidaan suhteuttaa toisiinsa.

(Herkman. 2005, 85)

Genre on siis eräänlainen kertomuksen arkkityyppi, johon vastaanottaja suhteuttaa kokemansa diskurssin. Genre ohjaa diskurssin tulkintaa kohti tiettyjä tarinamuotoja. Näin vastaanottaja saattaa muodostaa syy-seuraussuhteita ajallisesti ja paikallisesti toisiinsa liittymättömistä artikkeleista. Herkman (2005, 86) toteaa, että ihmisillä on taipumus kerronnallistaa oman minänsä elämänkaari ja hieman varuksella lisää mukaan ajatuksen siitä, että juuri miehet pyrkisivät kertomaan itsestään sankaritarinoita. Campbellin (2004) koko *The hero with a thousand faces* - teoksen kantava teema taas on sankaritarinan esiintyminen ja keskeinen merkitys kulttuurissa. Jos suostumme hyväksymään, että sankaritarina on yksi näitä "kulttuuriin hyväksymiä kertomuksia", voimme olettaa että ihmisillä (vai kenties vain miehillä?) on voimakas tendenssi jäsentää tapahtumat ja myös diskurssit sankaritarinan muotoon.

Artistien tarinoiden sankarigenreen sijoittuminen aiheuttaa sen, että kertomukset ovat kaikille pohjimmiltaan tuttuja. Diskurssin kaaos ja tulkinnan monimuotoisuus jäsentyy helposti valmiin tutun genren avulla. Muutaman artikkelin pohjalta lukija voi genren perusteella tehdä päätelmiä siitä, mitä artistille on aiemmin tapahtunut ja mitä tälle tulee tapahtumaan. Kun sankaritarina vielä on monille kulttuurimme edustajille läheinen, se luo samaistumisen mahdollisuuksia artistia kohtaan. Artistin uran tapahtumista tulee helposti jäsenettäviä, mutta samalla kuitenkin kiinnostavia. Tietoisesti tai tiedostamatta vastaanottajan on ehkä mahdollista verrata tapahtumia genren arkkityyppeihin: ilahtua yllätyksestä silloin kun tapahtuu jotain genren kannalta odottamatonta, tai kokea onnistumisen tunnetta silloin, kun on osannut genren pohjalta ennustaa tulevan. Riittävän suuri ero totuttuihin genrekonventioihin nähden vaikuttaa kuitenkin hajottavan kerronnallisen kokonaisuuden. Ari Koivujen ja Mr. Lordi ovat edelleen tänäkin päivänä

muusikoita, mutta enää he eivät ole hevisankareita.

5. Lopuksi

Tätä kirjoittaessa vuoden 2013 marraskuussa maailma on juuri toipunut shokista, jonka entinen lapsitähti Miley Cyrus aiheutti esiintyessään alastomana musiikkivideollaan kappaleesta *Wrecking Ball*. Alastomuus ja erotiikka ovat jo tuttua musiikkivideoilla, mutta Cyruksen tapauksessa keskusteluissa pääteemaksi tuntuvat nousseen moraaliset kysymykset lasten idolin muuttumisesta jollain tapaa kyseenalaisia arvoja edustavaksi. Yhtä keskeisenä keskustelun aiheena on ollut myös se, kuinka Cyrus vaikuttaa toteuttavan klassista tarinankulkua, jossa ns. lapsitähti myöhemmällä iällään ei osaa käsitellä kohtaamiaan aikuistumisen aiheuttamia identiteetti-ongelmia ja päätyy rappiolle. Tähän "sortuvan lapsitähden" genreen saattaa pienellä miettimisellä sijoittaa useita muusikoita ja näyttelijöitä, joista kuuluisimpina esimerkkeinä tulevat mieleen näyttelijä Macaulay Culkin ja laulaja Britney Spears.

Genre on keino jäsentää ja erotella elokuvan tai kirjallisuuden kertomuksia, samoin kuin musiikkigenre on keskeinen tapa erottaa musiikkityylejä toisistaan. On mahdollista, että tulevaisuuden yhtä kerronnallisemmin painottuvassa populaarimusiikkikulttuurissa musiikkigenre jää hiljalleen toisarvoiseksi suhteessa siihen, millaista kerronnallista genreä artistin elämäntarina edustaa. Tuskin siirtymä koskaan on täydellinen, mutta esimerkiksi juuri Britney Spearsin tai Miley Cyruksen tapauksessa artisteista käytävä läntisen maailmanlaajuinen keskustelu, tai näihin liittyvä kiinnostus, ei tällä hetkellä suuremmin liity musiikkiin. Ei olisi ainakaan haitaksi, jos musiikintutkimus osaisi varautua tähän kehitykseen sisällyttämällä myös narratologian tutkimustyön näkökulmien mahdollisuuksiin.

6. Lähteet

Kirjalliset lähteet:

Aho, Marko (2003) Iskelmäkuninkaan tuho. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Helsinki.

Campbell, Joseph (2004, alkuperäispainos 1949) The hero with a thousand faces. Princeton University Press.

Herkman, Juha (2005) Audiovisuaalinen mediakulttuuri. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Hietala, Veijo (2006) Kertovuus - Todellisuutta tarinallistamassa. Ridell, Seija. Väliaho, Pasi. Sihvonen, Tanja (toim.) Mediaa käsittämässä. Vastapaino. Juvenes print, Tampere. 91-108.

Lukkarinen, Ilpo (2009) Raskaan rockin diskurssit - Hevi ja metalli suomalaisissa mediateksteissä. Musiikkikasvatuksen lisensiaatintutkielma. Musiikin laitos. Jyväskylän yliopisto.

Digitaaliset lähteet:

Tuomola, Pauliina (2008) Hevibuumi liikuttaa levyjä. Kauppalehti. Internet-lähde. [<http://www.kauppalehti.fi/5/i/talous/uutiset/avoinarkisto/index.jsp?xid=2750842&date=2008/02/14>] Katsottu 7.11.2013

Digitaaliset sanomalehtilähteet - Suomen media-arkisto.

<http://www.media-arkisto.com/>

>Läh: Joulupukki >Vast.ott: Lordi, Iltalehti. 27.5.2006, 69.

Alasti lavalle. Iltalehti, 21.8.2007, 34.

Ari tahtoo saunakaljansa. Iltalehti 17.3.2007, 41.

Arvonen, Margit. Kaunottaren ja hirviön RAKKAUS. Iltalehti 27.5.2006, 78.

Ero päättyi kyyneliin, Iltalehti 26.10.2007, 53.

"Erosta melkein puoli vuotta", Iltalehti 27.10.2007, 53.

Grahn, Sanni ja Lehtiö, Karri. "Vuosien unelma". Iltalehti 7.4.2007, 38.

Halminen, Laura. Lordi astuu avioon? Iltalehti. 28.04.2006, 33.

Halminen, Laura. Mies hirviön takaa. Iltalehti 13.3.2006, 18.

Hannikainen, Sari. "Ari, olet homo!" Iltalehti, 21.8.2007, 34.

Hannikainen, Sari. "Homo on hemmottelusana!" Iltalehti 22.8.2007, 20.

Hannikainen, Sari. Ari on nöyrä ja lempeä. Iltalehti 29.3.2007, 24.

Hannikainen, Sari. Jyrkkä alamäki! Iltalehti 10.9.2008, 32.

Hannikainen, Sari. Kiitos, Ari! Iltalehti 9.5.2007, 30

Hannikainen, Sari. Rankat kokemukset yhdistävät. Iltalehti 16.2.2007, 22.

Hannikainen, Sari. Riisu maskisi, Lordi. Iltalehti 22.11.2006, 20.

Hyttinen, Heta. "Tällaista en uskaltanut edes veikkailla!" Iltalehti 7.5.2007, 32.

Hyttinen, Heta. Ari Koivunen metallibändin laulajaksi. Iltalehti 25.11.2008, 27.

Hyttinen, Heta. Mies Lordin maskin takaa. Iltalehti 10.3.2006, 29.

Hyttinen, Heta. Peräkammarin poika. Iltalehti 18.3.2006, 62.

Jokinen, Juha Veli ja Talmén Nina. Euroviisuhistoriaa! Iltalehti 19.05.2006, 24.

Jokinen, Juha Veli. Hannele Pokka tukee Lordia. Iltalehti 13.3.2006, 18.

Jokinen, Juha Veli. Idols-suosikin rankka elämä. Iltalehti 10.2.2007, 42.

Jokinen, Juha Veli. Lopullinen EI maskeille. Iltalehti. 21.11.2006, 34.

Jokinen, Juha Veli. Lordi haluaa Linnaan oman pukukopin. Iltalehti 21.10.2006, 46.

Jokinen, Juha Veli. Lordi jyräsi kaikki. Iltalehti 11.3.2006. 42.

Jokinen, Juha Veli. Lordi on kuin joulupukki. Iltalehti. 13.3.2006, 19.

Jokinen, Juha Veli. Lordi opetteli tyhjillä kurkkupurkeilla. Iltalehti 11.3.2006, 44.

Jokinen, Juha Veli. Lordin tv-video sittenkin ruutuun. Iltalehti 1.4.2006, 44.

Jokinen, Juha Veli. Roolivaatteet vai ei? Iltalehti 8.11.2006, 31.

Jokinen, Juha Veli. Viisukriisi. Iltalehti 31.3.2006, 22.

Jäntti, Elina & Talmén, Nina - Lehtiö, Karri. Palkkio 30 000! Iltalehti 7.4.2007, 2.

Jäntti, Elina. Hyvissä väleissä! Iltalehti 10.5.2007, 29.

Jäntti, Elina. Konsertti auttaa surutyössä. Iltalehti, 11.10.2007, 23.

Kirje Ellenille ja Arille. Iltalehti 24.8.2007, 23.

Korppi, Hely. Konserttituotto päiväkotiin. Iltalehti 12.7.2007, 24.

Kreikkalaiset: Oikeuskanne Lordia vastaan. Iltalehti 20.5. 2006, 3.

Kupiainen, Jari. "Elämäni tyhmin teko", Iltalehti 24.2.2007, 44.

Kupiainen, Jari. Keikalle Linnaan? Iltalehti 23.11.2006, 21

Kupiainen, Jari. Laimeaa. Iltalehti 15.2.2007, 26.

Latvala, Taina & Poutiainen, Kristiina. Tätä ei nähdä. Iltalehti 23.5.2006, 6.

Latvala, Taina ja Talmén Nina. Tuomarit haukkuivat Arin! Iltalehti 23.3.2007, 24.

Latvala, Taina. Arista tulee hevistara! Iltalehti 11.4.2007, 36.

Lehtiö, Karri & Nieminen Tuula & Nurmisto, Inka. Iskelmätähdet jyräsivät rokkarit! Iltalehti 2.11.2007, 2.

Lehtiö, Karri. Viinaa ja sekoilua. Iltalehti 10.2.2007, 43

Lehtiö, Karri. "Bändäreitä riittää" Iltalehti 26.5.2007, 53.

Lehtiö, Karri. Hävisi uhkapelissä 12 000 euroa! Iltalehti 27.5.2008, 23.

Lehtiö, Karri. Myös toinen idoli käräjille. 30.1.2007, 27.

Lehtiö, Karri. Yli miljoona seurasi finaalia. Iltalehti 11.4.2007, 36.

Lehtiö, Karri. Äänestysmäärät salaisia. Iltalehti 11.4.2007, 36.

Liukkonen, Esko. Hyvästi kansallinen häpeä! Iltalehti 22.5.2006, 52.

Lordi iljettää! Iltalehti, 13.3.2006, 17.

Meriluoto, Erkki. Lordi euroviisuihin KANSANLIIKKEELLÄ. Iltalehti 28.04.2006, 18

Meriluoto, Erkki. Mr. Lordi meni naimisiin. Iltalehti 7.8.2006, 23.

Nieminen Arja & Jussila Riina. Papit vastustavat Lordin esiintymistä. Iltalehti 3.4.2006, 8.

Oletko ylpeä Lordista? Iltalehti 22.5.2006, 21.

Omaperäisyys vei voittoon. Iltalehti 22.5.2006, 5.

Opettaja: Tomi piirteli örkkejä jo koulussa. Iltalehti 22.5.2006, 57.

Pennanen, Marja. Hevi-Arilla menee lujaa! Iltalehti 28.7.2007, 64.

Presidentin kanslia: Piste Lordi-keskustelulle. Iltalehti 13.12.2006, 20.

Rantalainen, Tiia. Ari juhli jatkoilla rauhallisesti. Iltalehti 31.3.2007, 43.

Seppälä, Aila ja Jäntti, Elina. "Linnassa tiedettiin, että Johanna tulee, mie en". Iltalehti 13.12.2006, 20.

Seppälä, Aila. "Ei meistä tullut miljonäärejä" Iltalehti 21.10.2008, 22.

Seppälä, Aila. "En anna anteeksi uskottomuutta". Iltalehti 27.5.2006. 76.

Seppälä, Aila. "En ikipäivänä ihastu toiseen". Iltalehti 30.10.2008, 36.

Seppälä, Aila. "Helvetti soikoon!" Iltalehti 13.2.2008, 41.

Seppälä, Aila. Olisipa rahaa! Iltalehti 22.12.2006, 70.

Seppälä, Aila. Vanhat kamut. Iltalehti 15.4.2006, 70.

Talja, Päivi. Remu raivostui hevi-Arille. Iltalehti 17.03.2007, 43

Talmén, Nina. "Faija oli tosi ylpeä". Iltalehti 10.4.2007, 25.

Talmén, Nina. Emme seurustele! Iltalehti 5.5.2008, 28.

Talmén, Nina. Etikettivirhe! Iltalehti 8.12.2006, 2.

Talmén, Nina. Jari tahtoisi kokea isyyden. Iltalehti 28.8.2007, 32.

Talmén, Nina. Kiroili ja heilui pullo kädessä. Iltalehti 18.8.2007, 53.

Talmén, Nina. Tällainen oli Arin lapsuus. Iltalehti 5.4.2007, 66.

Tienhaara, Hilikka. "Olen urpo muusikko" Iltalehti 19.5.2007, 70.

Toimiko Mr. Lordin vaimo väärin? Iltalehti 9.12.2006, 26.

Tsemppiä, hirviöt! Iltalehti 13.3.2006, 17.

Vainio, Jaana. Lordille kutsu Linnan juhliin. Iltalehti 18.11.2006, 43.

Vartiainen, Heli. Finalistit: Mia takaisin! Iltalehti 21.2.2007, 23.

Yrjä, Ilkka. Finland 292 points! Iltalehti 22.5.2006, 48.